EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 12 11
COM(2025) 781 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl neapibrėžtųjų įsipareigojimų, atsirandančių dėl biudžeto garantijų ir finansinės paramos, ir šių neapibrėžtųjų įsipareigojimų tvarumo

Padėtis 2024 m. gruodžio 31 d.

LT

Turinys

1. Įvadas 2

2. Skirtingų neapibrėžtųjų įsipareigojimų šaltinių analizė 5

2.1 Biudžeto garantijos 5

2.2 Paskolos finansinei paramai ES nepriklausančioms valstybėms teikti, kurioms sudaryti atidėjiniai 8

2.3 Manevringumo marža užtikrintos paskolos 9

2.4 Neapibrėžtųjų įsipareigojimų 2024 m. pabaigoje apžvalga 13

3. ES neapibrėžtųjų įsipareigojimų tvarumo vertinimas 15

3.1 Vertinimo sistema 15

3.2 Neapibrėžtųjų įsipareigojimų, kuriems sudaryti atidėjiniai, tvarumo vertinimas 15

3.3 Manevringumo marža užtikrintų neapibrėžtųjų įsipareigojimų tvarumo vertinimas 20

4. Išvados 24

5. Priedai 25

Nuolatinės nuosavų išteklių viršutinės ribos tvarumas ir manevringumo marža (mlrd. EUR, einamosiomis kainomis) 25

Laikinosios NGEU nuosavų išteklių viršutinės ribos tvarumas ir manevringumo marža (mlrd. EUR, einamosiomis kainomis) 26

1. Įvadas

Ši ataskaita skelbiama pagal Finansinio reglamento[1] 256 straipsnio reikalavimus ir turėtų būti skaitoma kartu su:

- Europos Sąjungos konsoliduotosiomis metinėmis finansinėmis ataskaitomis (2024 finansinių metų)[2];
- prie 2026 finansinių metų ES biudžeto projekto pridedamu XI darbiniu dokumentu[3], kuriame pateikiama išsami informacija apie ES biudžeto garantijas ir finansinės pagalbos paskolas, kurioms sudaryti atidėjiniai, (ataskaita pagal 41 str. 5 dalį)[4] ir
- ilgalaike ES biudžeto gaunamų ir netenkamų pinigų srautų prognozės ataskaita (2026–2034 m.), kurioje atsižvelgiama į planuojamas biudžeto išlaidas[5].

Šioje ataskaitoje visų pirma siekiama apžvelgti ES biudžeto lėšomis dengiamų neapibrėžtųjų įsipareigojimų – tiek neapibrėžtųjų įsipareigojimų, kuriems **atidėjiniai sudaryti**[6], tiek **manevringumo marža užtikrintų**[7] neapibrėžtųjų įsipareigojimų, – dydį ir sudėtį 2024 m. gruodžio 31 d.[8] Neapibrėžtieji įsipareigojimai – tai galimi finansiniai įsipareigojimai, atsirandantys dėl esamų privalomų įsipareigojimų arba ankstesnių sutartinių įvykių[9]. Tai, ar dėl šių neapibrėžtųjų įsipareigojimų bus pateikta faktinių reikalavimų ES biudžetui, ir šių reikalavimų dydis priklausys nuo būsimų įvykių, kurių negalima tiksliai numatyti.

2024 m. pabaigoje ES biudžete iš viso buvo numatyta maždaug 300 mlrd. EUR neapibrėžtųjų įsipareigojimų, susijusių su **paskolomis** (2023 m. pabaigoje – 255 mlrd. EUR). 252 mlrd. EUR iš šios 300 mlrd. EUR sumos sudarė paskolos, suteiktos valstybėms narėms. Likę 48 mlrd. EUR buvo skirti paskoloms ES nepriklausančioms valstybėms (42,4 mlrd. EUR iš 48 mlrd. EUR sumos sudarė paskolos Ukrainai), o 31,1 mlrd. EUR iš 42,4 mlrd. EUR paskolų Ukrainai buvo užtikrinti manevringumo marža. ES biudžete taip pat buvo numatyti neapibrėžtieji įsipareigojimai, susiję su **biudžeto garantijomis**, kurių suma sudarė maždaug 110 mlrd. EUR (2023 m. pabaigoje – 108 mlrd. EUR). Šios biudžeto garantijos buvo suteiktos įgyvendinant Europos strateginių investicijų fondą (ESIF)[10], „InvestEU“[11], išorės skolinimo įgaliojimą[12], Europos darnaus vystymosi

1 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (nauja redakcija) (OL L, 2024/2509, 2024 9 26).
2 COM(2025) 359, 2025 6 25.
3 COM(2025) 300, 2025 6 4.
4 XI darbinis dokumentas dėl biudžeto garantijų įgyvendinimo, bendro atidėjinių fondo ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų, atsirandančių dėl biudžeto garantijų ir finansinės paramos, tvarumo vertinimo, parengtas pagal Finansinio reglamento 41 straipsnio 5 dalį.
5 COM(2024) 573 *final*, 2025 7 16.
6 Šiame dokumente sąvoka *atidėjiniai* vartojama Finansinio reglamento, ypač jo 214 straipsnio, prasme. Kaip nustatyta 214 straipsnio 2 dalyje, atidėjinių norma turi padengti grynuosius tikėtinus nuostolius ir papildomai užtikrinti tinkamą atsargos rezervą nenumatytiems nuostoliams padengti. Kitomis aplinkybėmis atidėjinių sąvoka (pvz., apskaitos srityje) gali turėti kitokią reikšmę.
7 Užtikrinta manevringumo marža reiškia, kad garantija susijusiems neapibrėžtiesiems įsipareigojimams suteikiama ES biudžeto manevringumo maržos lėšomis. Praktikoje, jei reikėtų įvykdyti neapibrėžtuosius įsipareigojimus, šiuo tikslu valstybių narių galėtų būti prašoma sumokėti galimas papildomas sumas, viršijančias DFP viršutines ribas, bet neviršijančias nuosavų išteklių viršutinės ribos.
8 Ši nustatyta galutinė data atitinka ES konsoliduotąsias ataskaitas ir ataskaitos tikslą įvertinti ES biudžete numatytų neapibrėžtųjų įsipareigojimų tvarumą. Nėra daromos prognozės dėl neapibrėžtųjų įsipareigojimų, atsirandančių po šios datos, nes jie priklausys nuo poreikių, rinkos sąlygų ir likvidumo galimybių.
9 Atskiras neapibrėžtųjų įsipareigojimų šaltinis yra teisinė rizika. Ji šioje ataskaitoje neaptariama.
10 2015 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/1017 dėl Europos strateginių investicijų fondo, Europos investavimo konsultacijų centro ir Europos investicinių projektų portalo, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) Nr. 1291/2013 ir (ES) Nr. 1316/2013 nuostatos dėl Europos strateginių investicijų fondo, (OL L 169, 2015 7 1, p. 1).
11 Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017, (OL L 107, 2021 3 26, p. 30).
12 Atitinkamų teisės aktų ir atitinkamų Komisijos ir Europos investicijų banko garantijų susitarimų apžvalga pateikta Europos Sąjungos 2021 finansinių metų bendrojo biudžeto galutinio priėmimo akte (ES, Euratomas) Nr. 2021/417

fondą (EDVF)[13], EDVF+[14] ir Ukrainos investicijų programą (UIP), kuri yra pagal Ukrainos priemonės reglamentą nustatyta biudžeto garantija, skirta investicijoms Ukrainoje remti[15].

Bendri neapibrėžtieji įsipareigojimai, apimantys tiek biudžeto garantijas, tiek paskolas, 2024 m. padidėjo iki 410 mlrd. EUR, palyginti su 363 mlrd. EUR 2023 m., t. y. išaugo 13 proc. Šis augimo tempas iš esmės atitinka 2023 m. stebėtą augimo tempą (+16 proc.) ir yra lėtesnis už 2022 m. stebėtą augimo tempą (40 proc.). Didžiąją šio padidėjimo dalį sudaro valstybėms narėms pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP)[16] papildomai išmokėtos paskolos ir finansinė parama Ukrainai pagal Ukrainos priemonę.

Antra, šioje ataskaitoje taip pat pateikiamas neapibrėžtųjų įsipareigojimų tvarumo ilgalaikėje perspektyvoje vertinimas, grindžiamas kokybiniais ir kiekybiniais veiksniais, be kita ko, testavimu nepalankiausiomis sąlygomis. Šis tvarumo vertinimas atliekamas neapibrėžtuosius įsipareigojimus lyginant su:

- esamų atidėjinių, laikomų atitinkamuose bendro atidėjinių fondo (BAF)[17] skyriuose, Komisijos skirtuose **neapibrėžtiesiems įsipareigojimams, kuriems sudaryti atidėjiniai**, t. y. dėl biudžeto garantijų ir finansinės paramos ES nepriklausančioms valstybėms atsirandantiems įsipareigojimams, rinkos verte;
- nuosavų išteklių viršutinėmis ribomis ir turima manevringumo marža **manevringumo marža užtikrintiems neapibrėžtiesiems įsipareigojimams**.

Pagrindinė 2024 m. pabaigos tvarumo analizės išvada yra ta, kad ES biudžete yra pakankamai išteklių galimiems neapibrėžtiesiems įsipareigojimams, prisiimtiems iki 2024 m. gruodžio 31 d., įvykdyti. Ši išvada grindžiama trimis pagrindinėmis priežastimis, kurios išdėstytos toliau pateikiamuose punktuose.

- Neapibrėžtųjų įsipareigojimų, atsirandančių dėl biudžeto garantijų ir finansinės paramos ES nepriklausančioms valstybėms, atidėjiniai, turimi 2024 m. pabaigoje, yra tinkami atsižvelgiant į atitinkamų teisinių sistemų reikalavimus[18].
- ES finansinis pajėgumas pagal esamą 2026 m. ir 2027 m. teisinę sistemą (t. y. Sprendimą dėl nuosavų išteklių[19] ir 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos (DFP) reglamentą[20]), o nuo 2028 m. pagal siūlomą naują Sprendimą dėl nuosavų išteklių ir 2028–2034 m. DFP reglamentą[21], yra pakankamas, kad būtų galima padengti visus manevringumo marža užtikrintus neapibrėžtuosius įsipareigojimus, susijusius su skolos vertybiniais popieriais, išleistais pagal i) EGADP, SURE ir kitas paskolas valstybėms narėms,

(III skirsnio „Komisija“ išlaidų suvestinės 14 20 03 02 punkto „Išorės veiksmų garantija KVTBP, EBSP, PNPP III ir MFP“ pastabose) (OL L 93, 2021 3 17, p. 959).

13 2017 m. rugsėjo 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601, kuriuo sukuriamas Europos darnaus vystymosi fondas (EDVF), EDVF garantija ir EDVF garantijų fondas, (OL L 249, 2017 9 27, p. 1).

14 EDVF+ buvo įsteigtas Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės (KVTBP) „Globali Europa“ reglamentu. 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009, (OL L 209, 2021 6 14, p. 1).

15 2024 m. vasario 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/792, kuriuo nustatoma Ukrainos priemonė.

16 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

17 Dėl informacijos apie BAF žr. Komisijos ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl bendro atidėjinių fondo 2024 m. (COM(2025) 400 *final*, 2025 6 6) ir pridedamą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą (SWD(2025) 100 *final*, 2025 6 6).

18 Žr. Ataskaitos, parengtos pagal 41 straipsnio 5 dalį, 3 skirsnį.

19 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas, (OL L 424, 2020 12 15, p. 1).

20 Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa, (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 11).

21 Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. daugiametė finansinė programa, (COM(2025) 571 *final*); pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053, (COM(2025) 574 *final*).

ii) Ukrainos makrofinansinės pagalbos plius (MFP+) priemonę ir iii) Ukrainos priemonę, net ir esant itin nepalankioms aplinkybėms. Kitaip tariant, manevringumo marža yra pakankama, kad būtų užtikrintas ES finansų sistemos patikimumas ir jos kreditingumas net ir ypatingai neigiamo scenarijaus atveju, kai būtų daromas neigiamas poveikis ekonominėms sąlygoms, pajamoms ir išlaidoms[22].

Rizikos, kylančios dėl neapibrėžtųjų įsipareigojimų, valdymas ir stebėsena vykdoma pagal bendrąją Komisijos sistemą, apimančią išsamias priemones ir apsaugos priemones, kuriomis Komisija gali pasinaudoti siekdama apsaugoti ES biudžetą nuo galimų nuostolių, kylančių dėl neapibrėžtųjų įsipareigojimų[23]. Vienas svarbiausių vaidmenų šioje sistemoje tenka Neapibrėžtųjų įsipareigojimų priežiūros komitetui[24]. Ši sistema buvo sustiprinta 2025 m. pradžioje Komisijos sprendimu (ES, Euratomas) 2025/369[25], kuriuo buvo išplėstas vyriausiojo rizikos pareigūno (VRVP) vaidmuo. VRVP, veikiantis nepriklausomai nuo Komisijos generalinių direktoratų, atsakingų už finansines operacijas, atlieka svarbią ir specializuotą finansinės rizikos priežiūros funkciją visų finansinių operacijų atžvilgiu, būtent dėl:

– skolinimosi, skolos ir susijusio likvidumo valdymo;

– skolinimo operacijų ir biudžeto garantijų;

– turto valdymo, įskaitant bendro atidėjinių fondo atidėjinių, kurie yra rezervai, skirti reikalavimams dėl ES biudžeto garantijų patenkinti, nuostatų valdymą[26].

1 langelis. 2028–2034 m. DFP

Šios ataskaitos tikslas – įvertinti ES biudžete numatytų neapibrėžtųjų įsipareigojimų tvarumą. Nors biudžeto garantijos ir paskolos, kurioms sudaryti atidėjiniai, vertinamos pagal BAF laikomų atidėjinių rinkos vertę, ES biudžete numatyti neapibrėžtieji įsipareigojimai, užtikrinti manevringumo marža, vertinami perspektyviniu požiūriu, iš dalies atsižvelgiant į prognozuojamą DFP mokėjimų ir nuosavų išteklių viršutinės ribos raidą. Todėl atliekant 2028–2034 m. vertinimą atsižvelgiama į siūlomą nuosavų išteklių viršutinę ribą, sudarančią 1,75 proc. ES bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP), ir prognozuojamas išlaidas, susijusias su pasiūlymu dėl 2028–2034 m. DFP, kaip nurodyta ilgalaikėje ES biudžeto gaunamų ir netenkamų pinigų srautų prognozės ataskaitoje (COM(2025)573). Nustatyta prognozuojama manevringumo marža yra atskaitos taškas, pagal kurį vertinami biudžete numatyti neapibrėžtieji įsipareigojimai 2024 m. pabaigoje.

2025 m. liepos 16 d. Komisija pateikė savo pasiūlymą dėl kitos DFP. Pasiūlyme numatyta dažniau naudoti finansines priemones, biudžeto garantijas ir paskolas, finansuojamas iš ES biudžeto, siekiant i) didinti svertą, ii) sudaryti galimybes ES biudžeto lėšomis labiau mažinti privačių investicijų riziką ir iii) pritraukti institucinių investuotojų finansavimą.

Dėl biudžeto garantijų ir finansinių priemonių pasiūlyme numatyta viena ES biudžeto garantija vidaus politikos priemonėms, numatyta Europos konkurencingumo fondo pagrindiniame akte, ir viena garantija išorės politikos priemonėms (įskaitant papildomą viršutinę ribą Ukrainai), numatyta priemonės „Globali Europa“ pagrindiniame akte. Kitoms vidaus ir išorės politikos

22 Jei nebus susitarta dėl pasiūlymų dėl 2028–2034 m. teisės aktų, toliau bus taikoma dabartinė 1,4 proc. ES BNP nuosavų išteklių riba ir pagal SESV 312 straipsnio 4 dalies nuostatas „pratęsiamos ankstesnės programos paskutiniams metams nustatytos viršutinės ribos ir kitos nuostatos“. Pagal tokį scenarijų, atsižvelgiant į NGEU grąžinimą, bus užtikrintas manevringumo maržos pagal nuolatinę nuosavų išteklių viršutinę ribą tvarumas, nors politikos išlaidų pajėgumai bus mažesni nei siūloma ir nei yra pagal dabartinę DFP.

23 Žr. Komisijos ataskaitos Europos Parlamentui ir Tarybai dėl finansinių priemonių, biudžeto garantijų, finansinės paramos ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų – padėtis 2020 m. gruodžio 31 d. (COM(2021) 676 *final*, 2021 11 5) 3.2 ir 4.2 punktus.

24 2024 m. įvyko penki Neapibrėžtųjų įsipareigojimų priežiūros komiteto posėdžiai.

25 2025 m. vasario 21 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2025/369, kuriuo nustatomas vyriausiojo rizikos valdymo pareigūno, prižiūrinčio finansinę riziką, kylančią dėl Sąjungos finansinių operacijų, vaidmuo, (OL L 2025/369, 2025 2 25).

26 Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl bendro atidėjinių fondo 2024 m., https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0400.

programoms taip pat galima naudoti Europos konkurencingumo fondui ir priemonei „Globali Europa“ numatytas garantijas.

Nustatyta, kad didžiausia Europos konkurencingumo fondui ir priemonei „Globali Europa“ skiriama biudžeto garantijų suma atitinkamai sudaro 70 mlrd. EUR ir 143 mlrd. EUR (ši suma apima 48 mlrd. EUR biudžeto garantijas Ukrainai, finansuojamas iš Ukrainos rezervo). Įvairioms programoms gali būti laipsniškai panaudota visa ši suma. Didžiausia priemonės „Globali Europa“ suma taip pat padengs paskolas ES nepriklausančioms valstybėms (pvz., makrofinansinės paramos, politikos priemonių ir Euratomo paskolas).

Komisijos pasiūlyme dėl ilgalaikio biudžeto taip pat numatyta toliau naudoti paskolas valstybėms narėms ir Ukrainai, kurios užtikrinamos ES biudžeto manevringumo marža.

Ukrainos atveju siūlomas 100 mlrd. EUR Ukrainos rezervas bus įgyvendinamas paskolų ir dotacijų forma, kai paskolos bus finansuojamos skolinantis ir užtikrinamos manevringumo marža, kaip, pavyzdžiui, Ukrainos priemonės atveju. Dėl faktinio paskolų ir dotacijų dalies paskirstymo bus sprendžiama atsižvelgiant į poreikius.

Komisija taip pat siūlo dažniau naudoti paskolas valstybėms narėms pagal nacionalinių ir regioninių partnerystės planų programą „Europos katalizatorius“. Pagal šią programą būtų suteikta iki 150 mlrd. EUR paskolų, finansuojamų skolinantis ir užtikrinamų manevringumo marža, reformoms ir investicijoms remti.

Galiausiai Komisija taip pat pasiūlė naują nepaprastąjį laikiną mechanizmą, kuris leis reaguoti į didelių krizių, didelių sunkumų ar rimtų grėsmių, darančių poveikį ES ar jos valstybėms narėms, padarinius. Taikant šią priemonę, valstybėms narėms bus skiriamos ES skolintomis lėšomis užtikrintos paskolos, tačiau tik ateinančio ilgalaikio biudžeto laikotarpiu, jei kiltų didelė krizė ir dėl jos sprendimą priimtų Taryba, gavusi Europos Parlamento pritarimą. Skolinimasis būtų užtikrinamas specialaus papildomo skyriaus lėšomis pagal nuosavų išteklių viršutinę ribą, kurios sudarytų 0,25 % ES BNP ir kurių vienintelis tikslas būtų užtikrinti šias paskolas, jeigu mechanizmas būtų aktyvuotas.

Būsimų neapibrėžtųjų įsipareigojimų, susijusių su naujų priemonių, siūlomų pagal kitą DFP, ir kitų priemonių, priimtų arba įgyvendintų 2025 m. (t. y. Ukrainos paskolų bendradarbiavimo mechanizmo ir Europos saugumo veiksmų paskolų), tvarumas priklauso nuo faktinio paramos paskolomis panaudojimo ir bus vertinamas būsimose ataskaitose. Nepaprastojo mechanizmo, skirto reaguoti į dideles krizes, tvarumas bus vertinamas tik tada ir tik jei faktinė finansinė parama bus suteikta neviršijant šios ribos.

2. Skirtingų neapibrėžtųjų įsipareigojimų šaltinių analizė

2.1 Biudžeto garantijos

Tai garantijos, suteiktos įvairiems įgyvendinimo partneriams pagal išorės skolinimo, ESIF, EDVF, „InvestEU“, EDVF+ ir UIP (Ukrainos investicinė priemonė[27]) įgaliojimus. Pagal visas šias priemones

27 2024 m. vasario 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/792, kuriuo nustatoma Ukrainos priemonė, https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj/eng.

ES garantuoja įgyvendinimo partneriams[28] dalies nuostolių ir išlaidų[29], kurių jie gali patirti dėl jų finansavimo ir investavimo operacijų (t. y. skolos ar nuosavo kapitalo operacijų), padengimą.

Šios šešios garantijų programos turi skirtingą geografinę aprėptį, o tai daro įtaką pagal jas prisiimamai rizikai. ESIF ir „InvestEU“ padeda panaikinti investicijų deficitą Europos Sąjungoje. Išorės skolinimo įgaliojimas, EDVF ir EDVF+ yra Europos Sąjungos išorės politikos dalis ir pagal juos remiamas finansavimas ir investicijos ES nepriklausančiose valstybėse (pagal išorės skolinimo įgaliojimo ir EDVF+ pirmą investicijų liniją daugiausia dėmesio skiriama valstybinio lygmens partneriams, o pagal EDVF ir EDVF+ ketvirtą atviros struktūros ir investicijų liniją – daugiausia privačioms operacijoms). UIP siekiama remti Ukrainos valdžios institucijų, privačiojo sektoriaus įmonių, savivaldybių, valstybės valdomų įmonių ar kitų subjektų vykdomas atkūrimo ir rekonstrukcijos investicijas Ukrainoje.

1 lentelė. Biudžeto garantijos (2024 m. gruodžio 31 d.) (mln. EUR)(*)

	Didžiausia su įgyvendinančiaisiais partneriais pasirašyta garantija	Garantija, susijusi su operacijomis, kurias įgyvendinantieji partneriai pasirašė su galutiniais gavėjais	Garantija, susijusi su įgyvendinančiųjų partnerių pasirašytomis operacijomis ir pagal kurias lėšos išmokėtos galutiniams gavėjams
ESIF	25 373	22 998	21 033
EDVF	759	667	521
Išorės skolinimo įgaliojimas	25 772	25 772	19 184
„InvestEU“	27 042	11 769	3 468
Ukrainos investicijų programa	790	172	132
EDVF+	30 173	11 228	1 341
Iš viso	**109 909**	**72 606**	**45 678**

(*) Su garantijos šalimis pasirašyta garantija yra garantijos, suteiktos įgyvendinimo partneriui pasirašant garantijos sutartį, suma. Garantija, susijusi su garantijos šalių pasirašytomis operacijomis, apima visų operacijų, kurias garantijos šalys pasirašė su galutiniais gavėjais / finansų tarpininkais, garantijų sumas. Su pasirašytomis operacijomis, pagal kurias išmokėtos lėšos, susijusi garantija apima operacijų, kurių lėšas garantijos šalis išmokėjo galutiniam gavėjui / finansų tarpininkams, sumas.

a) Biudžeto garantijos investicijoms už ES ribų remti

Išorės skolinimo įgaliojimas yra seniausia ES biudžeto garantija. Ji leidžia Europos investicijų bankui (EIB) vykdyti finansavimo operacijas rizikingesnėje aplinkoje už ES ribų tokiose srityse, kaip socioekonominės infrastruktūros plėtra.

28 2024 m. pagal įvairias galiojančias garantijų programas ES teikė biudžeto paramą garantijų forma EIB grupei ir kitoms finansų įstaigoms (įskaitant ERPB ir nacionalinius skatinamojo finansavimo bankus).

29 Kai kuriais atvejais garantija taip pat gali padengti papildomas išlaidas, pavyzdžiui, finansavimo išlaidas ir kitus mokesčius.

2017 m. sukurta **EDVF** garantija siekiant remti investicijas ir gerinti galimybes gauti finansavimą, visų pirma Afrikoje ir Europos kaimynystės priemonėje dalyvaujančiose su ES besiribojančiose šalyse, bei padėti šioms šalims įgyvendinti JT darnaus vystymosi tikslus.

Remiantis patirtimi įgyvendinant tiek išorės skolinimo įgaliojimą, tiek EDVF, **EDVF+** buvo sukurtas 2021–2027 m. DFP laikotarpiui kaip integruotas finansinis paketas, užtikrinantis Užsachario Afrikos, Azijos, Ramiojo vandenyno regiono, Lotynų Amerikos ir Karibų jūros šalių, taip pat kaimyninių ir plėtros šalių finansinį pajėgumą. Parama pagal EDVF+ skiriama investicijoms, kuriomis prisidedama prie i) socialinės ir ekonominės nelygybės mažinimo; ii) tvaraus ir integracinio augimo; iii) prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo; iv) aplinkos apsaugos ir valdymo ir v) darbo vietų kūrimo.

UIP yra skirta Ukrainos plane nustatytiems prioritetams finansuoti[30]. UIP yra Ukrainos priemonės reglamento dalis ir ja siekiama i) pritraukti viešąsias ir privačiąsias investicijas Ukrainos atkūrimui ir rekonstrukcijai ir ii) padėti Ukrainai pasirengti ES narystei[31].

b) Biudžeto garantijos investicijoms ES viduje remti

ESIF pradėjo veikti 2015 m., siekiant spręsti po finansų krizės užsitęsusio vangaus privataus investavimo ES viduje problemą. Jį sudaro ne daugiau kaip 26 mlrd. EUR biudžeto garantija iš ES biudžeto EIB grupei, kurią papildo 7,5 mlrd. EUR asignavimas iš EIB nuosavų išteklių.

Programa **„InvestEU“**, kuri pradėta įgyvendinti pagal 2021–2027 m. DFP, siekiama užtikrinti papildomą postūmį investicijoms, kuriomis 2021–2027 m. laikotarpiu ES skatinamas ekonomikos atsigavimas, atsparumas, aplinkos atžvilgiu tvarus augimas ir užimtumas. Šio tikslo siekiama sutelkiant viešuosius ir privačiuosius finansavimo šaltinius, kad dabartinėmis sudėtingomis ekonominėmis ir socialinėmis aplinkybėmis įmonėms ir projektams būtų teikiamas ilgalaikis finansavimas ir parama, atitinkanti ES prioritetus.

c) Biudžeto garantijų lyginamoji analizė

Šešios biudžeto garantijų programos skiriasi keliais požymiais, įskaitant skirtingus jų įgyvendinimo etapus. Nors išorės skolinimo įgaliojimu (sukurtu 1977 m.) naudojamasi jau seniai, ESIF ir EDVF steigimo laikotarpiai baigėsi atitinkamai tik 2022 m. ir 2024 m. Tuo pat metu „InvestEU“, EDVF+ ir UIP investavimo etapas prasidėjo visai neseniai. Šie skirtingi šių šešių biudžeto garantijų programų įgyvendinimo etapai atsispindi toliau pateikiamoje lentelėje. Iš išorės skolinimo įgaliojimo ir ESIF duomenų matyti, kad beveik visa didžiausia garantijų suma buvo skirta įgyvendinantiesiems partneriams, kurie įsipareigojo operacijoms panaudoti visas šias sumas. Priešingai, naujesnės biudžeto garantijos, pavyzdžiui, EDVF+, „InvestEU“ ir UIP, yra gerokai ankstesniame veiklos pradiniame etape.

Naujosios biudžeto garantijos, pavyzdžiui, „InvestEU“, EDVF+ ir UIP, parengtos remiantis senesnių garantijų patirtimi ir turi panašių savybių. Tačiau „InvestEU“, EDVF+ ir UIP turi daugiau įgyvendinančiųjų partnerių (atvira struktūra) ir didesnę produktų įvairovę.

30 https://enlargement.ec.europa.eu/proposal-council-implementing-decision-approval-assessment-ukraine-plan_en?prefLang=lt.

31 https://enlargement.ec.europa.eu/news/commission-endorses-ukraine-plan-paving-way-regular-payments-under-ukraine-facility-2024-04-15_en?prefLang=lt.

2.2 Paskolos finansinei paramai ES nepriklausančioms valstybėms teikti, kurioms sudaryti atidėjiniai

Šios kategorijos neapibrėžtieji įsipareigojimai atsiranda dėl finansinės paramos, suteiktos kaip **Makrofinansinės paramos programos** (MFP)[32] paskolos ir **Euratomo** paskolos ES nepriklausančioms valstybėms[33]. Ukrainai pagal MFP+ programą ir Ukrainos priemonę suteiktos paskolos, kurių suma 2024 m. pabaigoje sudarė 31,1 mlrd. EUR, yra užtikrintos manevringumo marža ir bus aptartos 2.3 skirsnyje.

Finansinė parama ES nepriklausančioms valstybėms dvišalių ES paskolų forma iš esmės buvo teikiama pagal MFP programą, skirtą ES nepriklausančioms valstybėms, patiriančioms mokėjimų balanso krizę. 2024 m. išmokėta 1,15 mlrd. EUR naujų MFP paskolų[34].

Pagal Vakarų Balkanų investicijų programą 2024 m. susitarta šešioms plėtros šalims kandidatėms suteikti iki 4 mlrd. EUR paskolų, o pirmąsias dalis numatyta išmokėti 2025 m. Taip pat buvo sukurta atskira paskolų priemonė Moldovai (1,5 mlrd. EUR), o lėšas numatyta pradėti mokėti 2025 m. Be MFP ES nepriklausančioms valstybėms, 2024 m. gruodžio 31 d. vis dar negrąžinta 300 mln. EUR Euratomo paskolų, suteiktų Ukrainos branduolinės energijos programai.

2 lentelė. Negrąžintos paskolų ES nepriklausančioms valstybėms sumos* (2024 m. gruodžio 31 d.) (mln. EUR)

	Negrąžintos paskolos	Sukauptos palūkanos	Iš viso
MFP(*)	15 738	118	**15 856**
Euratomas	300	1	**301**
Iš viso	**16 038**	**119**	**16 157**

(*) Išskyrus Ukrainos MFP+ paskolas ir Ukrainos priemonės paskolas (kurios užtikrinamos manevringumo marža).

Tradiciškai paskolos ES nepriklausančioms valstybėms finansuojamos vykdant kompensacines skolinimosi operacijas, t. y. kiekviena paskola finansuojama atitinkama ES obligacija, kuri pagal terminą, palūkanų normą ir grąžinimo grafiką visiškai atitinka ES paskolą. Nuo 2023 m. sausio mėn. ES obligacijoms taikomas kitas bendrasis skolinimosi metodas, t. y. vieningas finansavimo metodas[35]. Pagal vieningą finansavimo metodą Komisija kaupia visas pajamas už paskolintas lėšas centralizuotame finansavimo fonde, o tada jas viduje paskirsto įvairioms politikos programoms. Investuotojai į ES obligacijas patiria ES mažą kredito riziką, o ne galutinės paramą gaunančios valstybės kredito riziką. ES įsipareigojimas yra neapibrėžtasis, nes paramą gaunanti valstybė pagal sutartį privalo užtikrinti pajamų srautą, reikalingą ES obligacijoms išpirkti. Kol paskolos gavėjas vykdo įsipareigojimus, ES skolai padengti nereikia naudoti ES lėšų.

ES biudžete šioms paskoloms sudaromi atidėjiniai galimiems atvejams, jei paramą gaunanti valstybė nesumokėtų gautos paskolos palūkanų ar negrąžintų pagrindinės sumos. Tradiciškai ir

32 MFP ES nepriklausančioms valstybėms, išskyrus besivystančias šalis, teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 212 straipsnis. Kai trečiajai valstybei reikalinga skubi finansinė parama, teisinis pagrindas gali būti SESV 213 straipsnis.

33 Euratomo paskolų priemonė skirta padėti tiek valstybėms narėms, tiek ES nepriklausančioms valstybėms finansuoti investicijas į branduolines elektrines ir branduolinio kuro ciklo pramonės įrenginius. Žr. 1977 m. kovo 29 d. Tarybos sprendimą 77/270/Euratomas, suteikiantį Komisijai teisę suteikti Euratomo paskolas, siekiant prisidėti prie atominių elektrinių finansavimo, (OL L 88, 1977 4 6, p. 9) su pakeitimais ir papildymais.

34 Jas sudaro 1 mlrd. EUR Egiptui, 95 mln. EUR Moldovai ir 50 mln. EUR Šiaurės Makedonijai. Išsamesnė informacija, įskaitant atskiriems gavėjams dar neišmokėtas sumas, pateikta Komisijos ataskaitoje Europos Parlamentui ir Tarybai dėl makrofinansinės paramos teikimo ES nepriklausančioms šalims 2024 m. (COM(2025) 330 *final*, 2025 6 23, ir pridedamas 2025 6 23 dokumentas SWD(2025) 166 *final*).

35 2022 m. gruodžio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2022/2434, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046, kiek tai susiję su diversifikuotos finansavimo strategijos kaip bendrojo skolinimosi metodo nustatymu.

laikantis galiojančių teisės aktų, 9 proc. paskolų vertės yra laikoma kaip MFP arba Euratomo paskolų ES nepriklausančioms valstybėms atidėjiniai specialiuose BAF skyriuose. Atidėjinių šioms paskoloms lygis išsamiau aptariamas 3.2 skirsnyje.

Todėl 3 lentelėje nurodytas grąžintinas sumas reikia laikyti didžiausiomis numatytomis sumomis, kurių galėtų būti pareikalauta iš atidėjinių 2025–2030 m.

3 lentelė. 2025–2030 m. kasmetinio negrąžintų paskolų (pagrindinės dalies ir palūkanų) ES nepriklausančioms valstybėms pagal esamas programas grąžinimo grafikas (2024 m. gruodžio 31 d.)
(mln. EUR)

Metai	Euratomas	MFP	Visos programos
2025	1	162	**163**
2026	1	410	**411**
2027	51	442	**493**
2028	51	441	**492**
2029	0	1 185	**1 185**
2030	100	308	**408**
Iš viso	**204**	**2 948**	**3 152**

2.3 Manevringumo marža užtikrintos paskolos

Šios kategorijos neapibrėžtieji įsipareigojimai atsiranda dėl **paskolų valstybėms narėms** (t. y. mokėjimų balanso priemonės paskolų[36], Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonės (EFSM) paskolų[37], Euratomo priemonės paskolų, paskolų pagal SURE[38] ir paskolų pagal EGADP, kurios teikiamos investicijoms ir reformoms remti). Be to, **paskolos Ukrainai**, suteiktos 2023 m. ir 2024 m. (18 mlrd. EUR MFP+ paskolų Ukrainai ir 13,1 mlrd. EUR paskolų, suteiktų pagal Ukrainos priemonę), taip pat yra užtikrintos biudžeto manevringumo marža neviršijant nuosavų išteklių viršutinės ribos.

Neapibrėžtiesiems įsipareigojimams, atsirandantiems dėl paskolų valstybėms narėms ir Ukrainai neseniai suteiktų paskolų, *ex ante* atidėjiniai nesudaromi. Vietoje to, jų apsaugos mechanizmą sudaro galimybė iš valstybių narių pareikalauti papildomų nuosavų išteklių pagal Sąjungos biudžeto sistemą (neviršijant nuosavų išteklių viršutinės ribos, t. y. pasinaudojus biudžeto manevringumo marža).

Tai reiškia, kad, jei paramą gaunanti valstybė nevykdytų savo įsipareigojimų ES, teisę pareikalauti valstybių narių padengti atitinkamą sumą ES turėtų tik išnaudojusi visas kitas galimybes rasti sprendimus pagal esamą daugiametę finansinę programą. Tokie lėšų reikalavimai būtų teikiami viršijant DFP viršutines ribas, tačiau visiškai laikantis nuosavų išteklių viršutinių ribų.

36 2002 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 332/2002 dėl priemonės, teikiančios vidutinės trukmės finansinę pagalbą valstybių narių mokėjimų balansams, sukūrimo (OL L 53, 2002 2 23, p. 1).

37 2010 m. gegužės 11 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 407/2010, kuriuo nustatoma Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė, (OL L 118, 2010 5 12, p. 1). 2015 m. rugpjūčio 4 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/1360, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 407/2010, kuriuo nustatoma Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė, (OL L 210, 2015 8 7, p. 1).

38 2020 m. gegužės 19 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2020/672 dėl Europos laikinos paramos priemonės nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (SURE) sukūrimo (OL L 159, 2020 5 20, p. 1).

Naujesnės paskolos (EGADP paskolos ir paskolos pagal Ukrainos MFP+ priemonę bei Ukrainos priemonę) finansuojamos taikant vieningą finansavimo metodą, pagal kurį paskolos gavėjams suteikiamos ilgam laikotarpiui, kai pagrindinės sumos paprastai nereikia ilgai grąžinti, o vėliau ilgą laiką kasmet grąžinama nedidelė pagrindinės sumos dalis[39].

2024 m. Komisija, veikdama ES vardu, valdė keturias programas, pagal kurias ji teikė paskolas valstybėms narėms. 2024 m. pagal pirmąsias tris programas nebuvo išmokėta jokių naujų paskolų. Šios keturios programos išsamiai pristatomos toliau pateiktuose penkiuose punktuose.

- **Mokėjimų balanso priemonė** sukurta 2002 m. siekiant padėti euro zonai nepriklausančioms ES šalims, kurios patiria arba gali patirti mokėjimų balanso sunkumų.
- **EFSM** sukurta 2010 m. siekiant teikti finansinę paramą ES valstybėms narėms, kurios patiria didelių finansinių sunkumų arba kurioms tokie sunkumai gresia dėl išskirtinių, nuo jų nepriklausančių įvykių.
- Programa **SURE**, dėl kurios susitarta 2020 m. birželio mėn., siekiant padėti finansuoti staigų ir didelį nacionalinių viešųjų išlaidų padidėjimą, susijusį su nacionalinėmis sutrumpinto darbo laiko schemomis ir panašiomis priemonėmis, taikomomis reaguojant į COVID-19 krizę. Kadangi ši ekstremaliosios situacijos priemonė buvo sukurta prieš įsigaliojant 2020 m. nuosavų išteklių viršutinės ribos[40] ir manevringumo maržos padidinimui, visos valstybės narės sutiko suteikti neatšaukiamas, besąlygiškas garantijas pagal pareikalavimą, kurios padengia 25 proc. didžiausios finansinės paramos sumos[41]. Kiekvienos valstybės narės įnašas į bendrą garantijos sumą yra proporcingas jos santykinei visų ES BNP daliai (remiantis 2020 m. ES biudžetu).
- **EGADP** yra pagrindinis programos „NextGenerationEU“ (NGEU) (2020 m.)[42] ramstis ir laikina priemonė, skirta reformoms ir investicijoms valstybėse narėse remti, siekiant galutinio tikslo – palengvinti atsigavimą po COVID-19 pandemijos ir prisidėti prie žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos. Pagal ES ekonomikos gaivinimo priemonę Komisija skolinasi lėšų, kurias EGADP naudoja valstybių narių reformoms ir investicijoms finansuoti. Finansavimas gali būti skiriamas kaip paskola (grąžintina parama) arba dotacija (negrąžintina parama). Neapibrėžtieji įsipareigojimai atsiranda tik dėl EGADP paskolų (kitaip nei dėl EGADP dotacijų), todėl šioje ataskaitoje nagrinėjamos tik EGADP paskolos.

2024 m. pabaigoje ES biudžete buvo numatyti neapibrėžtieji įsipareigojimai pagal dvi Ukrainos rėmimo programas, kurie buvo užtikrinti manevringumo marža. Pirmoji iš šių programų yra **MFP+**, pagal kurią 2023 m. pabaigoje negrąžintos sumos siekė 18 mlrd. EUR, o 2024 m. nebuvo išmokėtos naujos papildomos paskolos. Antroji programa yra **Ukrainos priemonė** (2024 m. pabaigoje negrąžinta suma sudarė 13,1 mlrd. EUR). Abiejų programų palūkanų išlaidos subsidijuojamos iki 2027 m. pabaigos, kad šios paskolos būtų teikiamos kuo palankesnėmis sąlygomis, taikant skirtingus susitarimus. Valstybės narės MFP+ paskolų palūkanų išlaidas padengia iš ES biudžeto išorės asignuotųjų pajamų, o ES biudžeto lėšomis padengiamos Ukrainos priemonės paskolų palūkanų išlaidos.

39 2022 m. pabaigoje nustatyta, kad pagrindinis visų skolinimosi operacijų, įskaitant MFP, įgyvendinimo metodas yra diversifikuota finansavimo strategija. Ji leidžia paskolų išmokėjimą valstybei narei ar ES nepriklausančiai valstybei visiškai atsieti nuo konkrečių ES obligacijų išleidimo. Komisija taip pat skolinasi rinkose, kad galėtų finansuoti pagal NGEU teikiamą negrąžintiną paramą (įskaitant EGADP dotacijas). Per šias skolinimosi operacijas pasiskolintų lėšų grąžinimas dengiamas iš būsimų metinių biudžetų asignavimų, neviršijant DFP viršutinių ribų, todėl tai nėra ES neapibrėžtasis įsipareigojimas. Tačiau dėl NGEU skolinimosi su tikslu skolinti (t. y. siekiant finansuoti EGADP paskolas) atsiranda naujų neapibrėžtųjų įsipareigojimų, kurie apžvelgiami šioje ataskaitoje.

40 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES.

41 Be visų valstybių narių teikiamos garantijos, SURE reglamente nustatyta nemažai apsaugos priemonių, kuriomis siekiama sumažinti SURE neapibrėžtųjų įsipareigojimų keliamą riziką. Tarp jų – trijų didžiausių paskolų koncentracijos riba, sudaranti 60 proc. didžiausios pagal SURE suteiktos sumos, didžiausia 10 proc. metinė rizikos pozicija (t. y. kasmet mokėtinos sumos negali viršyti 10 mlrd. EUR) ir galimybė Komisijai prireikus savo paskolas pratęsti.

42 Tarybos reglamentas (ES) 2020/2094, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 krizės paremti, (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 23).

4 lentelė. Išmokėtos paskolos, užtikrintos ES biudžeto manevringumo marža (2024 m. gruodžio 31 d.) (mln. EUR)

	Išmokėtos paskolos	Sukauptos palūkanos	Iš viso
Mokėjimų balanso priemonė	200	1	**201**
EFSM	42 000	380	**42 380**
SURE	98 355	104	**98 459**
EGADP (paskolos)	108 686	1 434	**110 120**
MFP+	18 000	273	**18 273**
Ukrainos priemonė	13 112	205	**13 317**
Iš viso	**280 353**	**2 397**	**282 750**

Nuo 2023 m. pabaigos iki 2024 m. pabaigos labiausiai padidėjo EGADP paskolos, kurios išaugo nuo 79,6 mlrd. EUR iki 110,1 mlrd. EUR, t. y. nuo 2023 m. pabaigos padidėjo 30,5 mlrd. EUR (+38,3 proc.). Iš viso bendra negrąžinta suma padidėjo nuo 239,7 mlrd. EUR 2023 m. pabaigoje iki 282,8 mlrd. EUR 2024 m. pabaigoje, t. y. išaugo 43,0 mlrd. EUR (+17,9 proc.).

Toliau 5 lentelėje pateikiami visų metinių grąžintinų sumų (pagrindinės sumos ir palūkanų), kurias turi sumokėti visi ES paskolų, suteiktų pagal i) finansinę paramą valstybėms narėms ir ii) finansinę paramą Ukrainai pagal MFP+ ir Ukrainos priemones, gavėjai, dydžiai.

Kiekvienais nagrinėjamais metais šios sumos parodo didžiausią teorinį netenkamą srautą, kurį reikėtų padengti iš ES biudžeto, susijusį su neapibrėžtaisiais įsipareigojimais, atsirandančiais dėl finansinės paramos valstybėms narėms ir Ukrainai 2024 m. pabaigoje.

Per kitos DFP laikotarpį (iki 2034 m.) paskolų gavėjų pagrindinės sumos ir palūkanų grąžinimas (t. y. neįskaitant EGADP paskolų), susijęs su nuolatine viršutine riba, vidutiniškai sudaro 9,2 mlrd. EUR per metus. Paskolų gavėjų, kuriems taikoma NGEU viršutinė riba (t. y. EGADP paskolos), pagrindinės sumos ir palūkanų grąžinimas 2025–2034 m. laikotarpiu vidutiniškai sudarys 2,8 mlrd. EUR per metus.

5 lentelė. 2025–2030 m. kasmetinio negrąžintų manevringumo marža užtikrintų paskolų (pagrindinės dalies ir palūkanų) pagal esamas programas grąžinimo grafikas (2024 m. gruodžio 31 d.) (mln. EUR)

Metai	Mokėjimų balansas	EFSM	SURE	EGADP paskolos (*)	MFP+ (**)	Ukrainos priemonė (***)	Visos programos
2025	206	306	8 217	2 215	570	320	11 834
2026	0	6 913	8 327	2 216	570	391	18 417
2027	0	3 587	327	2 216	570	391	7 091
2028	0	4 612	10 327	2 219	571	392	18 121
2029	0	1 790	8 464	2 218	571	391	13 434

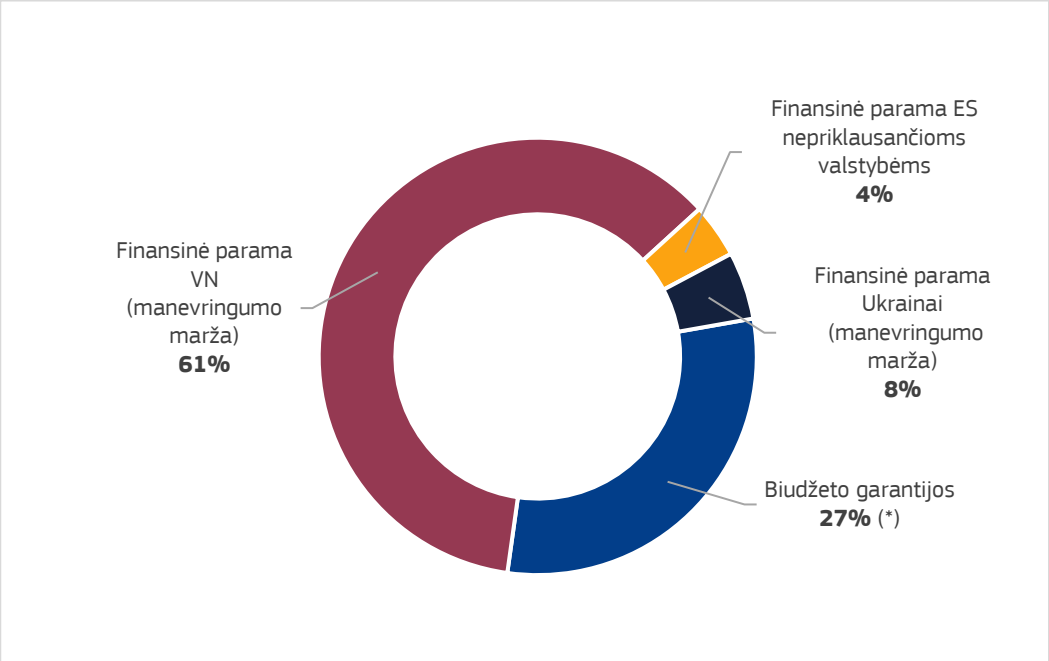
2030	0	371	10 327	2 216	570	391	13 875
Iš viso	**206**	**17 579**	**45 989**	**13 300**	**3 423**	**2 277**	**82 772**

(*) Palūkanos už EGADP paskolas pagal programą NGEU skaičiuojamos nuolat pagal specialią metodiką (žr. Komisijos įgyvendinimo sprendimą C(2022)9701 final*, 2022 12 19). Todėl pirmiau pateiktos metinės šių paskolų palūkanos yra įvertis, apskaičiuotas atsižvelgiant į dabartines finansavimo sąlygas. (**) Pagal Reglamento (ES) 2022/2463 17 straipsnį, Ukrainos prašymu ES kasmet gali skirti palūkanų subsidiją su MFP+ paskolomis susijusioms palūkanų išlaidoms padengti.*
(***) Pagal Reglamento (ES) 2024/792 23 straipsnį, Ukraina gali kasmet prašyti palūkanų normos subsidijos palūkanų išlaidoms, susijusioms su pagal Ukrainos priemonę suteiktomis paskolomis, padengti.

2.4 Neapibrėžtųjų įsipareigojimų 2024 m. pabaigoje apžvalga

2024 m. pabaigoje ES biudžete iš viso buvo numatyta 410 mlrd. EUR neapibrėžtųjų įsipareigojimų suma, kurią galima suskirstyti į: i) daugiau nei **300 mlrd. EUR** sumą, susijusią su paskolomis, suteiktomis valstybėms narėms ir ES nepriklausančioms valstybėms, ir ii) **110 mlrd. EUR** sumą, susijusią su garantijomis, suteiktomis įgyvendinant ESIF, „InvestEU“, išorės skolinimo įgaliojimą, EDVF, EDVF+ ir UIP. Didžiausią ES biudžeto rizikos pozicijų dalį sudaro paskolų programos, skirtos valstybėms narėms.

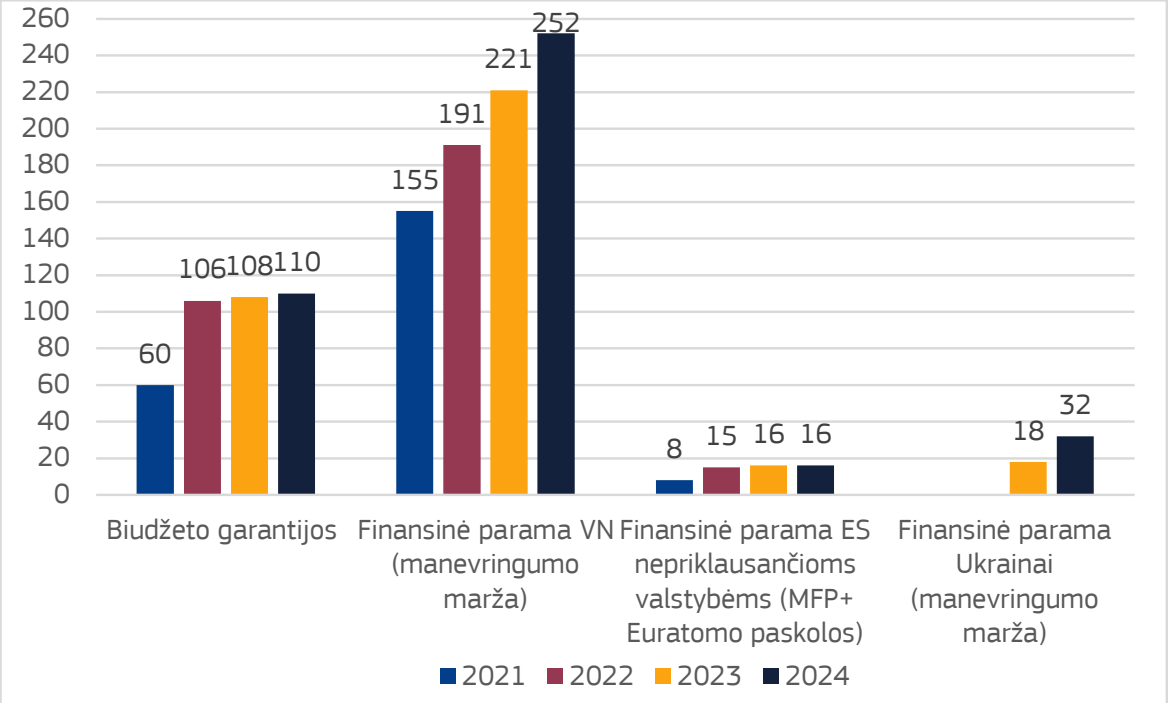
1 pav. Neapibrėžtųjų įsipareigojimų suskirstymas pagal šaltinius (2024 m. gruodžio 31 d.)

(*) Remiantis bendra didžiausia su įgyvendinančiaisiais partneriais pasirašytos garantijos suma (žr. 1 lentelę).

Didėjančią biudžeto garantijų ir finansinės paramos programų svarbą įgyvendinant ES politiką atspindi nuolatinė didėjimo tendencija 2021–2024 m. laikotarpiu. 2024 m. užregistruotas padidėjimas (+13 proc., palyginti su praėjusiais metais) atitinka padidėjimą, užregistruotą nuo 2022 m. pabaigos iki 2023 m. pabaigos (+16 proc.). Tai galima palyginti su žymiu 40 proc. padidėjimu, užregistruotu nuo 2021 m. pabaigos iki 2022 m. pabaigos, kuris prasidėjo nuo žemesnės bazės.

2 pav. Neįvykdytų neapibrėžtųjų įsipareigojimų suskirstymas pagal šaltinius 2021–2024 m. laikotarpiu (mlrd. EUR)

Didžiąją dalį 2024 m. padidėjimo sudaro papildomos paskolos, išmokėtos pagal EGADP, ir finansinė parama Ukrainai. Neapibrėžtieji įsipareigojimai, atsirandantys dėl biudžeto garantijų programų, 2024 m. iš esmės išliko stabilūs. Įsipareigojimų, atsirandančių dėl biudžeto garantijų programų, padidėjimą prasidėjus „InvestEU“, EDVF+ ir UIP įgyvendinimo etapui beveik visiškai kompensavo sumažėjusios išorės skolinimo įgaliojimo, ESIF ir EDVF pozicijos dėl pasibaigusio termino ar panaikintų pozicijų.

2025 m. ES neapibrėžtieji įsipareigojimai dar labiau padidėjo dėl:

i) papildomos paramos ES nepriklausančioms valstybėms (visų pirma paramos Ukrainai pagal Ukrainos priemonę ir MFP paskolos pagal iniciatyvą dėl ypatingųjų pajamų naudojimo spartinimo[43]);

ii) papildomo EGADP paskolų išmokėjimo valstybėms narėms;

iii) tolesnės pažangos įgyvendinant biudžeto garantijų programas („InvestEU“, EDVF+ ir UIP) ir

iv) naujai patvirtintų MFP programų įgyvendinimo Egipte[44] ir Jordanijoje[45], kartu su Vakarų Balkanų investicijų programos[46] ir Moldovos priemonės[47] įgyvendinimu.

Paskolų išmokėjimas valstybėms narėms pagal Europos saugumo veiksmų programą (SAFE) prasidės 2026 m. pradžioje[48].

43 2024 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2773, kuriuo sukuriamas skolinimo Ukrainai bendradarbiavimo mechanizmas ir Ukrainai suteikiama išskirtinė makrofinansinė pagalba.

44 2025 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2025/1267, kuriuo suteikiama makrofinansinė parama Egipto Arabų Respublikai.

45 2025 m. balandžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2025/793, dėl makrofinansinės paramos suteikimo Jordanijos Hašimitų Karalystei.

46 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1449, kuriuo nustatoma Vakarų Balkanų reformų ir ekonomikos augimo priemonė.

47 2025 m. kovo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/535, kuriuo nustatoma Moldovos Respublikos reformų ir ekonomikos augimo priemonė.

48 2025 m. gegužės 27 d. Tarybos reglamentas (ES) 2025/1106, kuriuo nustatoma Europos saugumo veiksmų (SAFE) stiprinant Europos gynybos pramonę priemonė.

3. ES neapibrėžtųjų įsipareigojimų tvarumo vertinimas

3.1 Vertinimo sistema

Nedarant poveikio tam tikrų finansinių įsipareigojimų atidėjinių vertinimui per visą jų galiojimo laikotarpį, kurio reikalaujama, kai įsipareigojimai prisiimami, Finansinio reglamento 213 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „neapibrėžtieji įsipareigojimai, atsirandantys dėl biudžeto lėšomis dengiamų biudžeto garantijų arba finansinės paramos, laikomi tvariais, jeigu jų prognozuojama daugiametė raida atitinka SESV 312 straipsnio 2 dalyje numatytame reglamente, kuriuo nustatoma daugiametė finansinė programa, nustatytas ribas ir viršutines metinių mokėjimų asignavimų ribas, nustatytas Sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053, 3 straipsnio 1 dalyje.“ (t. y. DFP viršutines ribas ir nuosavų išteklių viršutinę ribą).

Tai reiškia, kad išteklių, kuriuos ES gali panaudoti per vienus metus pagal dabartinę DFP ir nuosavų išteklių viršutinę ribą, turėtų pakakti išlaidoms, atsirandančioms pagal DFP, ir visiems vykdytiniems neapibrėžtiesiems įsipareigojimams finansuoti.

Visų pirma, mokėjimai, susiję su **neapibrėžtaisiais įsipareigojimais** dėl biudžeto garantijų ir finansinės paramos ES nepriklausančioms valstybėms, **kuriems sudaryti atidėjiniai**, turi būti finansuojami iš nustatytų atidėjinių ir bet kokių kitų mokėjimų atidėjiniams sudaryti, numatytų pagal DFP. Šios ataskaitos 3.2 skirsnyje pateikiamas vertinimas, ar turimų atidėjinių pakanka, kad būtų galima atlikti numatytus ir nenumatytus mokėjimus, susijusius su biudžeto garantijomis ir finansine parama ES nepriklausančioms valstybėms, palyginti su 2024 m. pabaigoje buvusiais įsipareigojimais.

Mokėjimai, susiję su neapibrėžtųjų įsipareigojimų, atsirandančių dėl **manevringumo marža užtikrintos finansinės paramos** valstybėms narėms ir Ukrainai, vykdymu, gali būti finansuojami prašant papildomų nuosavų išteklių, neviršijant Sprendime dėl nuosavų išteklių nustatytos viršutinės ribos, kraštutiniu atveju išnaudojus kitas priemones padengti šiuos mokėjimus ar pakeisti susijusių įsipareigojimų įvykdymo terminus. Manevringumo marža (t. y. nuosavų išteklių viršutinės ribos ir ES biudžeto išlaidoms finansuoti reikalingų nuosavų išteklių skirtumas) rodo ES finansinį pajėgumą padengti papildomus netenkamų pinigų srautus, susijusius su neapibrėžtųjų įsipareigojimų, atsirandančių dėl manevringumo marža užtikrintos finansinės paramos įgyvendinimu[49]. 2024 m. pabaigoje buvusių manevringumo marža užtikrintų neapibrėžtųjų įsipareigojimų vertinimo rezultatai pateikti 3.3 skirsnyje. 2020 m. sprendimu dėl nuosavų išteklių laikinai padidinta nuosavų išteklių viršutinė riba (iki 2058 m. papildomai iki 0,6 proc. BVP), kad būtų padengti įsipareigojimai, atsiradę įgyvendinant priemonę NGEU, įskaitant dėl EGADP paskolų valstybėms narėms atsirandančius manevringumo marža užtikrintus neapibrėžtuosius įsipareigojimus.

3.2 Neapibrėžtųjų įsipareigojimų, kuriems sudaryti atidėjiniai, tvarumo vertinimas

a) Atidėjiniai, turimi 2024 m. pabaigoje

Neapibrėžtieji įsipareigojimai, atsirandantys dėl biudžeto garantijų ir finansinės paramos ES nepriklausančioms valstybėms, yra padengti ES biudžeto atidėjiniais, grindžiamais konservatyviu kiekvienos priemonės tikėtinų galiojimo laikotarpio nuostolių vertinimu ir papildomu atsargos rezervu (skirtu nenumatytiems nuostoliams padengti). Atidėjiniai, kuriais ES biudžetas apsaugomas nuo nuostolių, galinčių atsirasti dėl biudžeto garantijų ir finansinės paramos ES nepriklausančioms valstybėms, yra laikomi BAF.

49 Šio neapibrėžtųjų įsipareigojimų rinkinio vertinimo sistema išsamiai aprašyta 2021 m. ataskaitoje, t. y. COM(2021) 676 *final*, 2021 11 5.

2024 m. gruodžio 31 d. BAF grynojo turto rinkos vertė sudarė 23,2 mlrd. EUR, t. y. padidėjo palyginti su 18,8 mlrd. EUR 2023 m. pabaigoje[50]. Likusiems šios DFP metams Komisija sudarys papildomus atidėjinius į BAF (visų pirma atidėjinius, susijusius su „InvestEU“, EDVF+ ir Ukrainos garantija), todėl BAF dar labiau padidės.

Kaip numatyta Turto valdymo gairėse, išlaikomas likvidus diversifikuotas BAF portfelis, daugiausia investuojant į aukšto reitingo skolos priemones, pavyzdžiui, valdžios institucijų, viršvalstybinių institucijų, valstybės agentūrų ir įmonių išleistas obligacijas, kad per visą investavimo laikotarpį būtų išsaugotas kapitalas. Metų pabaigoje BAF portfelis buvo gerai diversifikuotas pagal įvairias reikalavimus atitinkančias fiksuotųjų pajamų turto klases, įskaitant tam tikrą ribotą ne eurais išreikštų vertybinių popierių, nuosavybės vertybinių popierių biržinių fondų ir grynųjų pinigų ar jų ekvivalentų poziciją.

2024 m. BAF pasiekė +3,57 proc. metinę grąžą, kuri viršijo jo portfelio lyginamąjį indeksą (+3,31 proc.).[51]

BAF laikomos lėšos valdomos pagal bendrą investavimo politiką ir naudojant bendrą infrastruktūrą, o atidėjiniai yra priskiriami programai (arba valstybei narei), kuri yra biudžeto atidėjinio šaltinis.

2024 m. gruodžio 31 d. BAF buvo sudarytas iš 18 skyrių (iš jų 15 buvo visiškai veikiantys ir juose buvo lėšų), įskaitant skyrius, skirtus visoms vykdomoms garantijų programoms, Išorės veiksmų garantijų fondo (IVGF) skyrių (kuris skirtas ankstesnių laikotarpių išorės skolinimo įgaliojimui, Euratomo ir MFP paskoloms) ir MFP po 2020 m. bei Euratomo paskolų skyrius. Iš 18 skyrių 11 buvo susiję su ES pozicijomis, o 7 buvo valstybių narių skyriai pagal „InvestEU“, kuriuose laikomi atidėjiniai priklauso valstybėms narėms, kurios vienintelės atsako už susijusius neapibrėžtuosius įsipareigojimus.

Atidėjiniai MFP ir Euratomo paskoloms yra sudaromi skirtinguose BAF skyriuose:

- ankstesnių laikotarpių pozicijos (7,3 mlrd. EUR MFP paskolų ir 300 mln. EUR Euratomo paskolų) yra užtikrintos IVGF skyriaus lėšomis;
- naujos MFP paskolos (2,7 mlrd. EUR), kurias įsipareigota suteikti po 2020 m., įskaitant 2022 m. skubią 1,2 mlrd. EUR MFP paskolą Ukrainai, yra užtikrintos MFP po 2020 m. skyriaus lėšomis;
- 6 mlrd. EUR išskirtinės MFP paskolos Ukrainai (išskirtinė MFP I ir MFP II) įtrauktos į atskirą skyrių, nes šioms paskoloms taikomas papildomas rizikos draudimas (t. y. šiam išskirtinės MFP paskolų Ukrainai paketui turi būti taikoma 70 proc. padengimo norma: 9 proc. sudaro iš ES biudžeto įmokėti atidėjiniai ir 61 proc. – valstybių narių teikiamos garantijos, kurių galima pareikalauti).

50 2024 m. į BAF gauta 3,6 mlrd. EUR grynųjų įnašų iš ES biudžeto arba dalyvaujančių valstybių narių ir Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) šalių įnašų.

51 Daugiau informacijos pateikta Komisijos ataskaitoje Europos Parlamentui ir Tarybai dėl bendro atidėjinių fondo 2024 m.

6 lentelė. BAF skyriai (2024 m. gruodžio 31 d.)

Skyrius	Rinkos vertė EUR
2021 m. atidaryti skyriai	
ESIF	8 880 303 796
IVGF[52]	3 225 691 236
EDVF	761 545 053
„InvestEU“[53]	5 530 142 834
2022 m. atidaryti skyriai	
EDVF+	2 942 175 755
MFP po 2020 m.	128 662 218
Išskirtinė MFP Ukrainai[54]	240 575 443
Euratomo paskolos po 2020 m.	–
Pakeistos paskirties paskolos Ukrainai pagal išorės skolinimo įgaliojimą	–
„InvestEU“ garantija Rumunijai	187 974 119
„InvestEU“ garantija Čekijai	44 099 187
„InvestEU“ garantija Suomijai	30 657 774
„InvestEU“ garantija Graikijai	252 204 112
„InvestEU“ derinimo operacijos	667 045 123
2023 m. atidaryti skyriai	
„InvestEU“ garantija Bulgarijai	79 674 706
„InvestEU“ garantija Maltai	7 939 418
2024 m. atidaryti skyriai	
Ukrainos garantija	201 878 310
„InvestEU“ garantija Ispanijai	–
IŠ VISO	**23 180 569 085**

b) Biudžeto garantijų tvarumo vertinimas

Kaip paaiškinta 2.1 skirsnyje, ES biudžeto garantijos labai skiriasi pagal politikos tikslus, rizikos pasidalijimo struktūras ir pagrindinių operacijų rizikos profilį. Tai savo ruožtu gali lemti skirtingą atidėjinių normą skirtingoms programoms, grindžiamą vertės pokyčio rizika per visą galiojimo laikotarpį[55], kuri užtikrina tinkamą galimų nuostolių padengimą esant tam tikram (iš anksto

52 Išorės veiksmų garantijų fondas (IVGF), kuriame kaupiami EIB išorės skolinimo įgaliojimo, ankstesnių laikotarpių MFP ir Euratomo programų atidėjiniai.

53 ES skyrius.

54 Pagal Sprendimą (ES) 2022/12018 ir Sprendimą (ES) 2022/1628, kuriais Ukrainai suteikiama išskirtinė makrofinansinė pagalba.

55 Vertės pokyčio riziką galima apibrėžti kaip portfelio nuostolių lygį, kuris, statistiškai vertinant, per tam tikrą laikotarpį nebus viršytas esant tam tikram patikimumo lygiui. Nustatant atitinkamus vidaus programų (ESIF, „InvestEU“) ir išorės programų (EDVF, EDVF+) patikimumo lygius, kurie atitinkamai yra 95 proc. ir 90 proc., atsižvelgiama į tokius veiksnius, kaip skirtingi politikos tikslai ir atitinkamos sistemos.

nustatytam) patikimumo lygiui. Naujausioje ataskaitoje pagal Finansinio reglamento 41 straipsnio 5 dalį atlikta analizė patvirtina, kad atitinkamų BAF skyrių atidėjinių sumos atitinka atitinkamų reglamentų reikalavimus. Nustatyta, kad ESIF ir EDVF programoms sudaryti atidėjiniai yra pertekliniai.

Remiantis turimais 2024 m. gruodžio 31 d. duomenimis apie grynuosius nuostolius per visą galiojimo laikotarpį, susijusius su tą dieną galiojančiomis biudžeto garantijomis, galima daryti tokias išvadas:

- **ESIF** yra visiškai sudaryta biudžeto garantija, kurios tinkamumo pasirašyti laikotarpis baigėsi 2022 m. pabaigoje. Todėl Komisija turi atlikti pertekliaus / papildymo vertinimą, kaip reikalaujama pagal Finansinio reglamento 216 straipsnio 4 dalį. Komisija šiais metais padarė išvadą, kad ESIF tikslinė atidėjinių norma (35 proc.) tebėra tinkama (t. y. rizikos vertinimas, pagrįstas vertės pokyčio rizikos analize, esant 95 proc. patikimumo lygiui, parodė, kad reikalingas atidėjinių dydis yra 34 proc. (palyginti su 31 proc. praėjusiais metais)). Dabartinė atidėjinių norma, skirta ESIF pozicijoms padengti (38,7 proc.), viršija 35 proc. tikslinę atidėjinių normą. Teisės aktuose nustatyta, kad šis 853 mln. EUR ESIF atidėjinių perteklius gali būti naudojamas „InvestEU“ ES garantijos atidėjinių išlaidoms finansuoti, o likusi dalis bus skirta paskolų viešajam sektoriui priemonei finansuoti.
- 2024 m. pabaigoje **EDVF** taip pat buvo visiškai sudarytas. Rizikos analizė rodo, kad šiuo metu 50 proc. tikslinė atidėjinių norma tebėra tinkama. Palyginti su atitinkamu lyginamuoju indeksu[56], atidėjinių perteklius sudaro 321,4 mln. EUR, o remiantis tiksline atidėjinių norma, perteklius yra 405 mln. EUR.
- Faktinė **IVGF**, kuriame laikomi iki 2021 m. MFP paskolų, Euratomo paskolos ir išorės skolinimo įgaliojimo atidėjiniai, atidėjinių norma šiuo metu yra 9,96 proc. (neatsižvelgiant į perskirstytas išorės skolinimo įgaliojimo paskolas Ukrainai), palyginti su IVGF reglamente nustatyta 9 proc. tikslinė atidėjinių norma. Komisija mano, kad perskirstytų išorės skolinimo įgaliojimo paskolų Ukrainai 70 proc. atidėjinių norma tebėra tinkama.
- **„InvestEU“**, **EDVF+** ir **UIP** tebėra pradiniame etape, o tai reiškia, kad pagrindiniai portfeliai ir atidėjiniai dar nėra visiškai sudaryti. Todėl per anksti daryti išvadas apie šių garantijų atidėjinių normų tinkamumą.

c) Paskolų ES nepriklausančioms valstybėms, kurioms sudaryti atidėjiniai, tvarumo vertinimas

Negrąžintų MFP paskolų ES nepriklausančioms valstybėms portfelio struktūrą sudaro paskolos: i) įvairioms ES šalims kandidatėms ir potencialioms šalims kandidatėms; ii) šalims ir teritorijoms, kurias apima Europos kaimynystės politika, ir iii) kitoms ES nepriklausančioms valstybėms, kurios atlieka lemiamą vaidmenį užtikrinant regioninį stabilumą ir kurios yra strategiškai svarbios Sąjungai, taip pat politiškai, ekonomiškai ir geografiškai artimos Sąjungai.

Toliau pateiktuose trijuose punktuose išdėstytos aplinkybės patvirtina, kad bendra 9 proc. tikslinė atidėjinių norma MFP paskoloms tebėra tinkama:

- MFP gavėjų ekonominė padėtis (atsižvelgiant į tokius veiksnius, kaip BVP vienam gyventojui, santykinė ekonomikos branda, artumas ES ekonomikai ir pan.;
- MFP programų tiesioginė sąsaja su esama TVF pagalbos programa ir priklausomybė nuo jos bei geri jos gyvendinimo rezultatai, kurie turėtų užtikrinti ES nepriklausančios valstybės finansinį gyvybingumą, taigi ir Sąjungos lėšų grąžinimą;
- MFP gavėjų ekonominės padėties ir naujausių makroekonominių pokyčių valstybėse partnerėse vertinimas.

Kalbant apie likvidumo riziką, taip pat reikėtų atsižvelgti į tai, kad dabartinė MFP paskolų struktūra, paskolų grąžinimo terminai ir paramos gavėjų mokėjimai jas grąžinant yra gerai paskirstyti per

56 Vertės pokyčio rizika esant 90 proc. patikimumo lygiui.

dabartinę ir vėlesnes DFP (kaip nurodyta konsoliduotosiose ES metinėse ataskaitose[57]), taip sumažinant riziką ES biudžetui, net jei būtų vėluojama vykdyti įsipareigojimus arba jie būtų nevykdomi. Be to, BAF likvidumas veikia kaip rezervas, užtikrinantis, kad būtų pakankamai likvidumo galimiems finansiniams sutrikdymams įveikti.

2 langelis. ES neapibrėžtieji įsipareigojimai, atsirandantys dėl finansinės paramos Ukrainai. Pagrindiniai įvykiai 2024–2025 m.

Nuo 2022 m., kai Rusija įsiveržė į Ukrainą, ES nuolat teikia Ukrainai tvirtą politinę, ekonominę, karinę, finansinę ir humanitarinę paramą. Visas tiesioginių ir netiesioginių su Ukraina susijusių finansinių pozicijų pagal esamas programas 2025 m. birželio 30 d. rinkinys pateiktas 7 lentelėje.

Pagrindinė finansinės paramos Ukrainai teikimo priemonė 2024–2027 m. laikotarpiu yra **Ukrainos priemonė**, kurios bendra suma 2024–2027 m. yra iki 50 mlrd. EUR[58].

2024 m. ES įsipareigojo papildomą 18,1 mlrd. EUR MFP paskolą pagal **G7 „Ypatingųjų pajamų naudojimo paskoloms Ukrainai spartinimo iniciatyvą“**[59]. Paskola, kurią numatyta visiškai išmokėti 2025 m., bus grąžinta iš pajamų, gautų iš įšaldyto Rusijos valstybės turto ES per **skolinimo Ukrainai bendradarbiavimo mechanizmą (ULCM)**[60], kurį administruoja Europos Komisija. Iš įšaldyto turto gautos pajamos taip pat padengs šių paskolų palūkanų išlaidas.

Ukrainos priemonės paskolos (33 mlrd. EUR 2024–2027 m.) ir MFP paskola pagal Ypatingųjų pajamų naudojimo spartinimo iniciatyvą (18,1 mlrd. EUR 2024–2027 m.) teikiamos itin palankiomis sąlygomis, nes yra subsidijuojamos palūkanos ir nustatytas ilgas atitinkamai 35 ir 45 metų grąžinimo laikotarpis, taip pat 10 metų lengvatinis laikotarpis. Taip sumažinama metinė našta Ukrainos viešiesiems finansams ir kartu sumažinama rizika ES biudžetui. 2025 m. birželio mėn. pabaigoje pagal Ukrainos priemonę negrąžintų paskolų bendra suma sudarė 16,2 mlrd. EUR, o pagal MFP paskolą pagal Ypatingųjų pajamų naudojimo spartinimo iniciatyvą per 2025 m. pirmąjį pusmetį išmokėta 7 mlrd. EUR.

Neapibrėžtieji įsipareigojimai, atsirandantys dėl paskolų Ukrainai nuo 2023 m., padengti biudžeto manevringumo marža (aptarta kitame skirsnyje). 2022 m. pabaigoje Ukrainai suteiktoms paskoloms (6 mlrd. EUR MFP ir 1,59 mlrd. EUR perskirstytų paskolų pagal išorės skolinimo įgaliojimą) taikoma 70 proc. biudžeto padengimo norma[61].

Laikydamasi MFP sprendimo (ES) 2022/1628 13 straipsnio, Komisija peržiūrėjo 70 proc. atidėjinių normos tinkamumą 2025 m. birželio mėn. pabaigoje, atsižvelgdama į ataskaitą pagal Finansinio reglamento 41 straipsnio 5 dalį. Po šios peržiūros Komisija padarė išvadą, kad nagrinėjamuoju laikotarpiu nebuvo pakankamai naujų ilgalaikių ir reikšmingų elementų,

57 https://commission.europa.eu/publications/consolidated-annual-accounts-european-union-financial-year-2024_en?prefLang=lt.

58 Daugiau informacijos pateikta 2024 m. ataskaitos 1 langelyje.

59 2024 m. birželio ir spalio mėn. G7 paskelbė apie susitarimą pradėti „Ypatingųjų pajamų naudojimo paskoloms Ukrainai spartinimo iniciatyvą“, pagal kurią G7 narės susitarė suteikti Ukrainai iki 45 mlrd. EUR (maždaug 50 mlrd. USD) paskolas, palyginti su negrąžintina finansine parama skolinimo Ukrainai bendradarbiavimo mechanizmo lėšomis. Iniciatyvos finansavimo dalis susideda iš individualių dvišalių paskolų, kurias suteikia JAV, Jungtinė Karalystė, Kanada ir Japonija, bei išskirtinės makrofinansinės pagalbos paskolos, kurią teikia Europos Sąjunga. Ypatingųjų pajamų naudojimo paskoloms Ukrainai spartinimo iniciatyva sukurta taip, kad šios paskolos galėtų būti grąžinamos be Ukrainos indėlio, o paskolų aptarnavimo ir grąžinimo lėšos būtų gaunamos panaudojus ULCM. ULCM, kurį administruoja Europos Komisija, bus finansuojamas iš nepaprastojo grynojo pelno, kurį Europos Sąjungos ir (galbūt) kitų G7 šalių centriniai vertybinių popierių depozitoriumai gautų iš Rusijos centrinio banko turto ir atsargų, kurie buvo įšaldyti tarptautinėse tarpuskaitos sistemose netrukus po to, kai Rusija pradėjo neteisėtą agresijos karą.

60 2024 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2773, kuriuo sukuriamas skolinimo Ukrainai bendradarbiavimo mechanizmas ir Ukrainai suteikiama išskirtinė makrofinansinė pagalba.

61 Perskirstytų išorės skolinimo įgaliojimo paskolų padengimas bus užtikrintas iš ES biudžeto finansuojamais įmokėtais atidėjiniais. Tas pats poveikis dėl išskirtinės MFP pasiekiamas 9 proc. įmokėtų atidėjinių normą papildant valstybių narių garantijomis, kuriomis padengiama iki 61 proc. paskolų pozicijų dalis antrojo nuostolio atveju.

kurie pateisintų 70 proc. atidėjinių normos pakeitimą. Naujausi pokyčiai, įskaitant TVF aštuntosios išplėstinio susitarimo pagal išplėstinę fondo priemonę Ukrainai peržiūros rezultatus, patvirtina, kad 70 proc. atidėjinių norma pokario laikotarpio pozicijoms šalyje tebėra tinkama[62].

7 lentelė. Negrąžinta suma pagal esamų programų tiesiogines ir netiesiogines su Ukraina susijusias pozicijas (kapitalas) (2025 m. birželio 30 d., mln. EUR)

Tiesioginės pozicijos	Negrąžinta suma	Finansavimas iš biudžeto
Ankstesnių laikotarpių MFP	3 810	9 %
Ankstesnių laikotarpių Euratomo paskolos	300	9 %
Skubi MFP	1 200	9 %
Išskirtinė MFP I + II	6 000	9 % (+61 % VN garantijų)
MFP+	18 000	Manevringumo marža
Ukrainos priemonė – I ramstis	13 200	Manevringumo marža
Ypatingųjų pajamų naudojimo spartinimo MFP paskola	7 000	Manevringumo marža
Iš viso	**49 510**	
Netiesioginės pozicijos		
Išorės skolinimo įgaliojimo paskolos, išmokėtos iki 2022 m. vasario mėn.	1 708	9 %
EIB pirmasis paketas pagal išorės skolinimo įgaliojimą	668	9 %
EIB antrasis paketas pagal išorės skolinimo įgaliojimą	1 338	70 %
EDVF+ I IL	103	70 %
Ukrainos garantija	1 489	70 %
Iš viso	**5 306**	

3.3 Manevringumo marža užtikrintų neapibrėžtųjų įsipareigojimų tvarumo vertinimas

ES biudžeto pajėgumas užtikrinti manevringumo marža užtikrintų neapibrėžtųjų įsipareigojimų įvykdymą vertinamas taikant 3.1 dalyje nurodytą sistemą.

Atliekant įsipareigojimų, kuriems taikoma nuolatinė nuosavų išteklių viršutinė riba, metinį vertinimą atsižvelgiama į 2024 m. gruodžio 31 d. neapmokėtas pozicijas. Kaip paaiškinta 1 langelyje, tai apima neapibrėžtuosius įsipareigojimus, susijusius su dabartine skolinimosi ir skolinimo padėtimi pagal: EFSM; Mokėjimų balanso priemonę; SURE programą, MFP+ Ukrainai ir Ukrainos priemonę. Naujesni neapibrėžtieji įsipareigojimai, pavyzdžiui, susiję su MFP paskola pagal

62 Žr. https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2025/06/30/Ukraine-Eighth-Review-Under-the-Extended-Arrangement-Under-the-Extended-Fund-Facility-568152.

iniciatyvą dėl ypatingųjų pajamų naudojimo spartinimo ir SAFE priemone, bus vertinami atliekant būsimus metinius vertinimus[63].

Kalbant apie NGEU įsipareigojimus, 2021–2027 m. DFP nuosavų išteklių viršutinė riba buvo padidinta 0,6 proc. ES BNP tik tam, kad šios paskolintos lėšos būtų padengtos garantijomis. Taip užtikrinama, kad ES turėtų lėšų skolos, prisiimtos NGEU negrąžintinai paramai (EGADP dotacijoms) ir grąžintinai paramai (EGADP paskoloms) valstybėms narėms finansuoti, palūkanoms ir pagrindinei sumai grąžinti. Kadangi palūkanų išlaidos ir dotacijų grąžinimas yra įtraukti į būsimą metinį biudžeto programavimą, tik EGADP paskolos yra biudžeto neapibrėžtieji įsipareigojimai. Be to, siekiant taikyti konservatyvų požiūrį, atliekant testavimą nepalankiausiomis sąlygomis taip pat atsižvelgiama į obligacijas, kurių terminas baigiasi ir kurias planuojama refinansuoti.

Pirmajame etape nustatomas pagrindinis scenarijus (atskaitos scenarijus), kuris atitiktų numatomą ES išlaidų ir finansinio pajėgumo raidą artimiausiais metais. Šiuo tikslu šioje ataskaitoje remiamasi paskelbtu 2026 m. biudžeto projektu[64] ir ilgalaike būsimų ES biudžeto gaunamų ir netenkamų pinigų srautų prognoze[65], kurioje numatomos pajamos ir išlaidos, susijusios su 2021–2027 m. DFP, „NextGenerationEU“ ir kita DFP bei Sprendimu dėl nuosavų išteklių pagal Komisijos pasiūlymą.

Pagal šį pagrindinį scenarijų, nuolatinė nuosavų išteklių viršutinė riba 2026 m. ir 2027 m. yra 1,4 proc. ES BNP, o nuo 2028 m. – 1,75 proc. ES BNP[66]. Pagal pagrindinį scenarijų daroma prielaida, kad grąžinimas pagal „NextGenerationEU“ prasidės 2028 m., o fiksuota metinė suma bus 24 mlrd. EUR, kaip numatyta Komisijos pasiūlyme dėl DFP.

Pagal šį scenarijų pateikiama atskaitos manevringumo maršos prognozė, pagal kurią vertinamas 2024 m. gruodžio 31 d. prisiimtų neapibrėžtųjų įsipareigojimų tvarumas pagal Finansinio reglamento 256 straipsnį. Naujesnės skolinimosi ir skolinimo operacijos bus aptariamos būsimose metinėse ataskaitose.

Pagal šį atskaitos scenarijų, neįskaitant einamųjų 2025 biudžetinių metų, 2026–2034 m. manevringumo marža esamiems ir naujiems neapibrėžtiesiems įsipareigojimams padengti yra vidutiniškai maždaug **128,5 mlrd. EUR** per metus taikant nuolatinę nuosavų išteklių viršutinę ribą ir maždaug **111,4 mlrd. EUR** per metus taikant laikinąją 0,6 proc. ES BNP viršutinę ribą. Taigi pagal šį atskaitos scenarijų daroma prielaida, kad nereikės vykdyti jokių neapibrėžtųjų įsipareigojimų.

Atliekant papildomą testavimą nepalankiausiomis sąlygomis vertinamas esamų neapibrėžtųjų įsipareigojimų tvarumas pagal nepalankiausių sąlygų scenarijus 2026–2034 m. Taikant vieningą finansavimo metodą, su skolinimusi pagal įvairias programas susiję neapibrėžtieji įsipareigojimai pateikiami integruotai, neatsižvelgiant į tai, ar jie susiję su išlaidų rizika (planuojamas NGEU dotacijų refinansavimas obligacijomis), ar pajamų rizika (planuojamas paskolų valstybėms narėms pagal NGEU arba Ukrainai pagal MFP+ ir Ukrainos priemonę refinansavimas obligacijomis). Dėl to, palyginti su ankstesnėmis ataskaitomis, pajamų ir išlaidų testavimas nepalankiausiomis sąlygomis yra sujungtas į bendrą testavimą. Testavimas nepalankiausiomis sąlygomis apima tris testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rūšis, kurios yra išdėstytos toliau.

1) **Ekonomikos testavimas nepalankiausiomis sąlygomis.** Pagal pagrindinį scenarijų ES BNP atitinka Komisijos 2025 m. pavasario ekonominėje prognozėje pateiktas realiojo augimo ir infliacijos projekcijas[67]. Atliekant testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, prognozuojamas

63 Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. daugiametė finansinė programa, (COM(2025) 571 *final*); pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053, (COM(2025) 574 *final*).

64 Įskaitant taisomąjį raštą Nr. 1/2026 (COM(2025)851).

65 COM(2025) 573 *final*.

66 Komisijos pasiūlyme dėl būsimo sprendimo dėl nuosavų išteklių taip pat numatyta galimybė laikinai padidinti nuosavų išteklių viršutinę ribą dar 0,25 proc. ES BNP, jei bus aktyvuotas krizės mechanizmas. Tačiau, jei ir kol mechanizmas nebus aktyvuotas per kitą DFP, ši nuostata neturi įtakos čia pateiktam vertinimui.

67 Europos Komisija, 2025 m. pavasario Europos ekonominė prognozė. Institutional Paper 318, 2025 m. gegužės mėn. 2025 m. pavasario ekonominė prognozė: Nuosaikus augimas pasaulinio ekonomikos neapibrėžtumo sąlygomis – Europos Komisija.

nominalusis augimas kiekvienais ataskaitinio laikotarpio metais yra vienu procentiniu punktu mažesnis už atskaitos scenarijaus rodiklį[68].

Dėl to nuosavų išteklių viršutinės ribos nominalioji vertė, taigi ir turima manevringumo marža, vidutiniškai sumažėja **18,6 mlrd. EUR** per metus biudžete nenumatytoms sumoms (manevringumo marža) pagal nuolatinę nuosavų išteklių viršutinę ribą ir **6,5 mlrd. EUR** pagal laikinąją viršutinę ribą, taikomą NGEU 2026–2034 m.

2) **Biudžeto išlaidų ir pajamų testavimas nepalankiausiomis sąlygomis.** Pagal šį scenarijų prognozuojama, kad DFP išlaidos pasiektų didžiausią teorinį lygį (t. y. didžiausias galimas DFP mokėjimų ir visų atskirų specialiųjų priemonių, įskaitant Ukrainos rezervą, viršutines ribas). Svarbu pabrėžti, kad i) tai neatspindi pagal principą „iš apačios į viršų“ parengtos prognozės ir yra nesusiję su jokiais dabartiniais lūkesčiais dėl ES mokėjimų raidos, o ii) kalbant apie biudžeto išlaidas, sprendimą didinti išlaidas (neviršijant DFP viršutinių ribų) turi pasiūlyti Komisija ir patvirtinti Europos Parlamentas bei Taryba, veikdami kaip biudžeto valdymo institucija.

   Vertinant NGEU finansavimo išlaidas, pagal šį scenarijų daroma prielaida, kad išlaidų viršijimas, palyginti su 2027 m. finansinio programavimo techniniu atnaujinimu, bus padengtas 50 proc. iš kitų biudžeto lėšų, o likę 50 proc. bus padengti EURI priemonės lėšomis.

   Pagal šį nepalankiausių sąlygų scenarijų taip pat vertinama, ar turimos manevringumo maržos pakaktų, jei visi manevringumo marža užtikrinti neapibrėžtieji įsipareigojimai turėtų būti įvykdyti vienu metu. Praktikoje tai reikštų, kad visos finansinės paramos programose dalyvaujančios valstybės (daugiausia valstybės narės) vienu metu negalėtų atlikti mokėjimų, suėjus jų terminui. Dėl programų, finansuojamų pagal vieningą finansavimo metodą (tiek NGEU, tiek atitinkamų DFP programų), atliekant šį testavimą nepalankiausiomis sąlygomis daroma prielaida, kad visos palūkanų išlaidos bus padengiamos biudžeto lėšomis, o visos paskolintos lėšos, kurių terminas sueina konkrečiais metais, bus grąžintos. Todėl šioje hipotetinėje situacijoje neatsižvelgiama į planuojamą skolų perkėlimą.

   Pažymėtina, kad tai labai mažai tikėtinas scenarijus, kuriame neatsižvelgiama į visas priemones, kurių Komisija gali imtis, kad išvengtų tokios situacijos (pvz., skolų perskirstymą ir aktyvų pinigų valdymą).

   Iš šio testavimo nepalankiausiomis sąlygomis matyti, kad manevringumo marža yra pakankama tuo atveju, kai išlaidos pasiekia teorinį maksimumą, o visi gavėjai nevykdo savo paskolos įsipareigojimų. Manevringumo marža 2026–2034 m. laikotarpiu pagal nuolatinę nuosavų išteklių viršutinę ribą vidutiniškai būtų **101,7 mlrd. EUR**, t. y. **26,7 mlrd. EUR** mažesnė nei pagal atskaitos scenarijų.

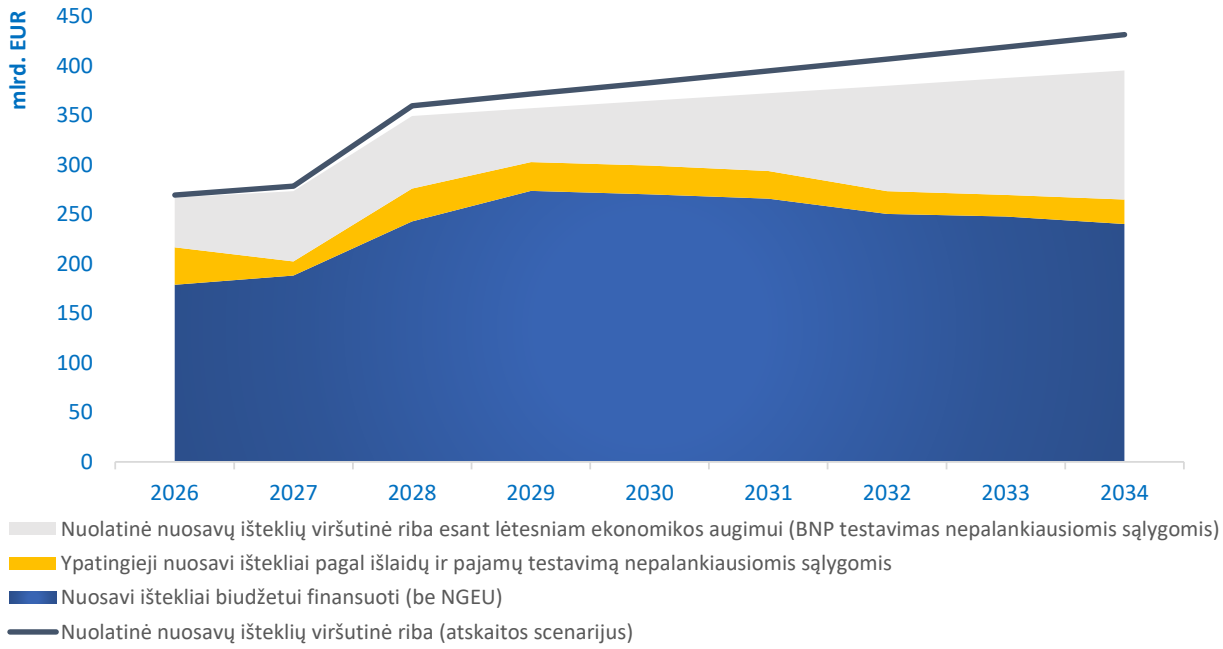
   Manevringumo marža pagal laikinąją 0,6 proc. ES BNP viršutinę ribą, kuria garantijomis padengtos NGEU paskolintos lėšos sumažėtų vidutiniškai **43,0 mlrd. EUR** per metus ir 2026–2034 m. laikotarpiu vidutiniškai siektų **68,4 mlrd. EUR**.

3) **Bendras ekonominių sąlygų, pajamų ir išlaidų testavimas nepalankiausiomis sąlygomis.** Tai nepalankiausių sąlygų scenarijus, apimantis nepalankius scenarijus, aprašytus pristatant abu testavimus. Pagal jį 2026–2034 m. laikotarpiu manevringumo marža pagal nuolatinę viršutinę ribą vidutiniškai sumažėtų iki **83,1 mlrd. EUR**, o pagal laikinąją viršutinę ribą – iki **62,0 mlrd. EUR**. Atrodo, kad ši suma sudarytų didelį atsargos rezervą, užtikrinantį ES finansinį pajėgumą padengti savo įsipareigojimus (atsirandančius dėl ne NGEU ir NGEU operacijų).

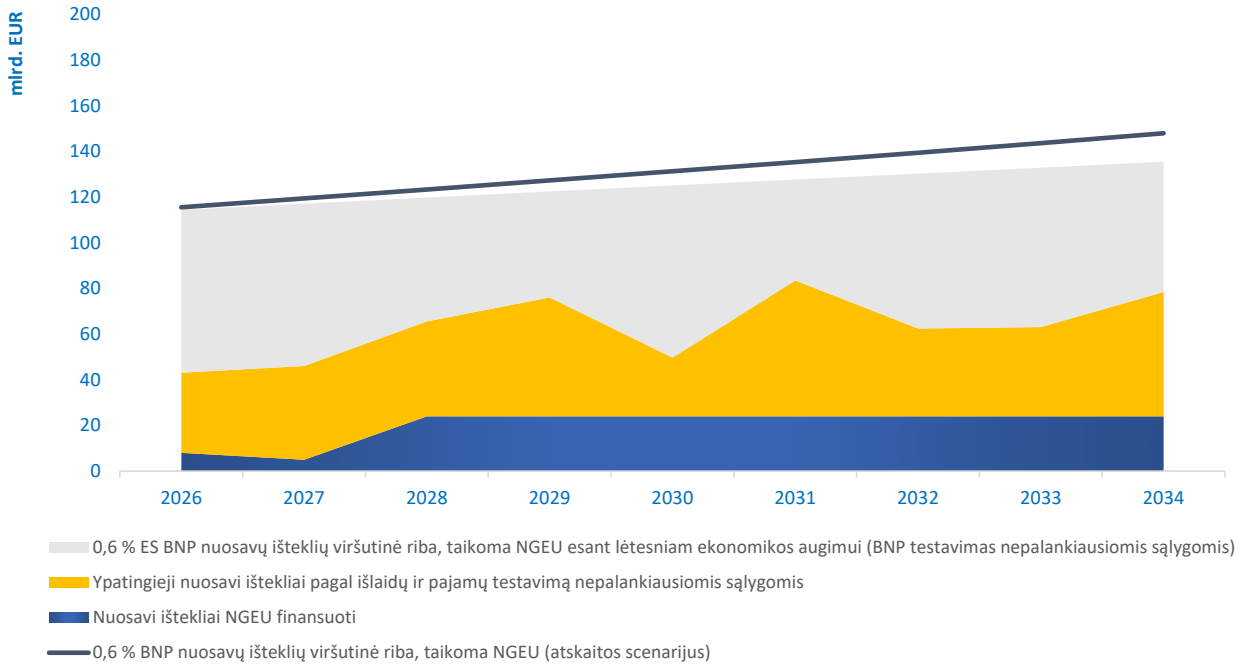
Išsamūs atskaitos ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis scenarijų rezultatai pateikiami priede ir apibendrinti 3 ir 4 pav.

68 Tai panašu į testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal „nepalankų r–g scenarijų“, atliktą Komisijos skolos tvarumo stebėsenos ataskaitoje: 2024 m. European Economy, Institutional Paper 306, 2025 m. kovo mėn.

3 pav. Nuosavų išteklių viršutinė riba ir nuosavų išteklių poreikiai pagal atskaitos scenarijų ir bendrus jautrumo testus taikant nuolatinę viršutinę ribą.

4 pav. Nuosavų išteklių viršutinė riba ir nuosavų išteklių poreikiai pagal atskaitos scenarijų ir bendrus jautrumo testus taikant laikinąją NGEU viršutinę ribą.

4. Išvados

2024 m. pabaigoje ES biudžete buvo numatyta 410 mlrd. EUR neapibrėžtųjų įsipareigojimų, skirtų daugiau kaip **300 mlrd. EUR** neapibrėžtųjų įsipareigojimų, atsirandančių dėl valstybėms narėms ir ES nepriklausančioms valstybėms suteiktų paskolų. Iš šios sumos 252 mlrd. EUR susiję su paskolomis valstybėms narėms, o 48 mlrd. EUR – su paskolomis valstybėms, kurios nėra valstybės narės. Be to, dar **110 mlrd. EUR** neapibrėžtųjų įsipareigojimų atsiranda dėl investicijų garantijų, suteiktų pagal išorės skolinimo įgaliojimo, ESIF, EDVF, „InvestEU“, EDVF+ ir UIP programas.

Atsižvelgiant į ES sistemoje numatytas įvairias apsaugos priemones, skirtas tiek su neapibrėžtųjų įsipareigojimų, kuriems atidėjiniai sudaryti, tiek su manevringumo marža užtikrintų neapibrėžtųjų įsipareigojimų susijusiai rizikai stebėti ir valdyti, ir šioje ataskaitoje pateiktą tvarumo vertinimą, galima daryti tris pagrindines išvadas. Šios išvados išdėstytos toliau pateikiamose trijuose punktuose.

- Rizika, kylanti dėl priemonių, kurioms sudaryti atidėjiniai (t. y. biudžeto garantijų ir finansinės paramos ES nepriklausančioms valstybėms), yra kruopščiai valdoma ir dėl jos sudaromi pakankami atidėjiniai. Atliekant šį vertinimą atsižvelgiama į: i) duomenis apie ankstesnius įsipareigojimų neįvykdymo atvejus ir numatomus nuostolius; ii) taikomas priemones, kuriomis užtikrinama, kad nuostoliai neviršytų iš anksto nustatyto priimtino lygio, ir iii) turimus biudžeto atidėjinius numatomiems nuostoliams padengti.
- ES finansinis pajėgumas pagal esamą ir siūlomą teisinę sistemą (t. y. esamą Sprendimą dėl nuosavų išteklių ir DFP reglamentą bei siūlomą DFP reglamentą ir Sprendimą dėl nuosavų išteklių nuo 2028 m.) iš esmės yra pakankamas, kad nuo dabar iki 2034 m. pabaigos būtų galima padengti nuostolius, galinčius atsirasti dėl manevringumo marža užtikrintų paskolų.
- Manevringumo marža yra pakankama, kad būtų užtikrintas ES finansų sistemos patikimumas ir jos kreditingumas net ir ypatingai neigiamo scenarijaus atveju, kai būtų daromas neigiamas poveikis ekonominėms sąlygoms, pajamoms ir išlaidoms. Pagal šį nepalankų scenarijų, 2026–2034 m. laikotarpiu likusi nuolatinė manevringumo marža sudarytų vidutiniškai **83,1 mlrd. EUR** per metus, o pagal laikinąją NGEU viršutinę ribą, kuri sudaro 0,6 proc. ES BNP, – vidutiniškai **62,0 mlrd. EUR** per metus tuo pačiu laikotarpiu. Šios sumos yra atsargos rezervas tolesnių neigiamų ekonominių sukrėtimų, potencialių naujų poreikių ir būsimų neapibrėžtųjų įsipareigojimų, atsirandančių tiek dėl ne NGEU, tiek dėl NGEU operacijų, atveju. Šis rezultatas grindžiamas Komisijos pasiūlytu nuosavų išteklių ribos padidinimu iki 1,75 proc., kaip numatyta 2028–2034 m. DFP dokumentų rinkinyje, ir pabrėžia šio padidinimo svarbą.

5. Priedai.

Nuolatinės nuosavų išteklių viršutinės ribos tvarumas ir manevringumo marža (mlrd. EUR, einamosiomis kainomis)

		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Atskaitos scenarijus										
Viršutinė nuosavų išteklių riba % BNP		1,40	1,40	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75
Viršutinė nuosavų išteklių riba (mlrd. EUR)	a	269,6	278,7	359,7	371,5	383,1	394,8	406,8	419,0	431,5
Nuosavi ištekliai biudžetui finansuoti (be NGEU)	b	178,8	188,2	243,0	273,8	270,2	265,9	250,5	247,8	240,4
Manevringumo marža pagal nuolatinę viršutinę ribą	a–b	90,8	90,5	116,7	97,7	112,9	128,9	156,3	171,2	191,2
Testavimas nepalankiausiomis sąlygomis										
1) Ekonomikos testavimas nepalankiausiomis sąlygomis										
Nuosavų išteklių viršutinė riba	a	267,0	273,3	349,4	357,3	364,9	372,5	380,0	387,6	395,3
Nuosavi ištekliai biudžetui finansuoti (be NGEU)	b	178,8	188,2	243,0	273,8	270,2	265,9	250,5	247,8	240,4
Manevringumo marža	a–b	88,2	85,1	106,4	83,6	94,7	106,5	129,5	139,8	154,9
2) Pajamų testavimas nepalankiausiomis sąlygomis										
Nuosavų išteklių viršutinė riba	a	269,6	278,7	359,7	371,5	383,1	394,8	406,8	419,0	431,5
Nuosavi ištekliai biudžetui finansuoti (be NGEU)	b	178,8	188,2	243,0	273,8	270,2	265,9	250,5	247,8	240,4
Papildomi nuosavi ištekliai (neviršijant DFP viršutinės ribos ir didžiausios specialiųjų priemonių sumos) (*)	c	20,8	7,1	16,6	17,1	17,0	16,9	16,6	16,6	16,7
Ypatingieji nuosavi ištekliai ne NGEU neapibrėžtiesiems įsipareigojimams padengti (**)	d	17,2	7,1	16,4	11,8	12,2	11,1	6,4	5,2	7,8
Manevringumo marža	a–b–c–d	52,8	76,2	83,8	68,8	83,7	100,9	133,3	149,4	166,6
3) Bendras neigiamas sukrėtimas										
Nuosavų išteklių viršutinė riba	a	267,0	273,3	349,4	357,3	364,9	372,5	380,0	387,6	395,3
Nuosavi ištekliai biudžetui finansuoti (be NGEU)	b	178,8	188,2	243,0	273,8	270,2	265,9	250,5	247,8	240,4
Papildomi nuosavi ištekliai (neviršijant DFP viršutinės ribos ir didžiausios specialiųjų priemonių sumos)	c	20,8	7,1	16,6	17,1	17,0	16,9	16,6	16,6	16,7
Ypatingieji nuosavi ištekliai ne NGEU neapibrėžtiesiems įsipareigojimams padengti	d	17,2	7,1	16,4	11,8	12,2	11,1	6,4	5,2	7,8

Manevringumo marža	a–b–c–d	50,2	70,9	73,5	54,7	65,5	78,5	106,5	118,0	130,4

(*) Prognozuojamos didžiausios teorinės išlaidos: 1) 2026–2027 m. DFP mokėjimų viršutinė riba, kaip nustatyta naujausiame techniniame patikslinime ir būsimuose patikslinimuose iki galimos didžiausios sumos bet kuriais metais, ir 2) teminių specialiųjų priemonių (lankstumo priemonės, Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo, Solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervo bei Ukrainos rezervo) metinės viršutinės ribos. Nuo 2028 m. tai apima visišką lankstumo priemonės ir Ukrainos rezervo sutelkimą dotacijų forma.

(**) Apima skolinimąsi paramai paskolomis pagal EFSM, SURE, MFP+ Ukrainos priemonę. Priemonės SURE rizikos vertinime atsižvelgiama į visų valstybių narių suteiktą specialią 25 proc. didžiausios finansinės paramos sumos dydžio priešpriešinę garantiją.

Laikinosios NGEU nuosavų išteklių viršutinės ribos tvarumas ir manevringumo marža (mlrd. EUR, einamosiomis kainomis)

		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Atskaitos scenarijus										
Viršutinė nuosavų išteklių riba 0,6 % BNP	a	115,6	119,4	123,3	127,4	131,3	135,4	139,5	143,7	147,9
Nuosavi ištekliai NGEU finansuoti	b	8,0	5,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0
Manevringumo marža	a–b	107,5	114,4	99,3	103,4	107,3	111,4	115,5	119,7	123,9
Testavimas nepalankiausiomis sąlygomis										
1) Ekonomikos testavimas nepalankiausiomis sąlygomis										
Viršutinė nuosavų išteklių riba 0,6 % BNP	a	114,4	117,1	119,8	122,5	125,1	127,7	130,3	132,9	135,5
Nuosavi ištekliai NGEU finansuoti	b	8,0	5,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0
Manevringumo marža	a–b	106,4	112,2	95,8	98,5	101,1	103,7	106,3	108,9	111,5
2) Pajamų testavimas nepalankiausiomis sąlygomis										
Viršutinė nuosavų išteklių riba 0,6 % BNP	a	115,6	119,4	123,3	127,4	131,3	135,4	139,5	143,7	147,9
Nuosavi ištekliai NGEU finansuoti	b	8,0	5,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0
Papildomi ypatingieji nuosavi ištekliai, skirti NGEU (išlaidų viršijimas, neapibrėžtieji įsipareigojimai)	c	35,0	41,0	41,5	52,0	25,7	59,5	38,4	39,1	54,4
Manevringumo marža	a–b–c	72,5	73,5	57,8	51,3	81,6	51,9	77,0	80,5	69,5
3) Bendras neigiamas sukrėtimas										
Viršutinė nuosavų išteklių riba 0,6 % BNP	a	114,4	117,1	119,8	122,5	125,1	127,7	130,3	132,9	135,5
Nuosavi ištekliai NGEU finansuoti	b	8,0	5,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0
Papildomi ypatingieji nuosavi ištekliai, skirti NGEU (išlaidų viršijimas,	c	35,0	41,0	41,5	52,0	25,7	59,5	38,4	39,1	54,4

neapibrėžtieji įsipareigojimai)										
Manevringumo marža	a–b–c	71,4	71,2	54,3	46,5	75,4	44,2	67,9	69,8	57,1

(*) 2026 m. suma atspindi 2026 m. biudžeto projekte numatytus įsipareigojimų asignavimus. 2027 m. suma atitinka EURI biudžeto eilutės finansinį programavimą. 2028 m. ir 2029 m. sumos yra grindžiamos Komisijos pasiūlymu dėl kitos DFP, kuris įtrauktas į ilgalaikę ataskaitą dėl biudžeto gaunamų ir netenkamų pinigų srautų (COM(2024) 573 final*).*